

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Animalibus libri I-XXVI - Cod. Aug. pap. 11

Albertus <Magnus>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Tractatus II

[urn:nbn:de:bsz:31-87034](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-87034)

Tractatus 29 39 libri aialiu de mebris
silibz alijs que no st qtmia sed qnaa i
corp Cap pmit de ossu na et dispan e
cartilagine et cormbz et unguibz et
solca et rostro

ssa vero que sunt in corpibz
aialiu conspiciantur p ad
uicem et no qtmia p
nerui et uone et gaudet
corp semper e q paita copulibus ossibz
co q in omi qtuoroe quedo ossa cu quib
dam qponit quod e os miq e muicta
solu per se maliquo mebroz qd pncipat
ossid qtuoroe Spandilia aut q sunt su
damenat omi ossid pcut in pmo libro dix
imz sunt in figura q ar millaz rotun
daz Et mclid corp e apte caput ubi
caput et os caput ad pmo pndili col
li quingit Os aut quod tranat sine testa
caput vocat no momilus aialibz pdm
vna et eand dispan e forte em e eic
exosse vno pcut meana et spente et
forte copulibus pcut in homie Et homo
h p os sinapit quod coronale vocat mte
gru et hec multa aialiu alioz hnt pssid
cu tame homie arancid p compoat ex
ossibus multas et sunt futue mpo et e quide
mclid pndiliu aparte caput ut diximus qd
sine corp e in ossa ancaud ar milla aut mib
applicant ad m uicem ita q directa sup ead e
caput ossid compago Suture aut caput
miliend sut rotunde In uia aut quingit
adradicem et pncipid vna per modid
figure tanguli et pncipue postus i ossa
laude Sutura em caput vna ossa mag
actu acudr calido et hudo aut caput
ossa femiaz hebeti calido rotunda mrotidid
pcut qn ab m sufflat vntosid hudo ia tam
mventid apput caput vna mquo sicut nlla
sio futua Ob quide caput no quide e com
poat ex quatuor futuis tantid sed ex
exquarid due sunt apud auriculas super
pictes caput Et quatuor alie p q pntes
sunt supus meapite vna in longid et ama
recto q laude e similis et ama an per
m suerid coronalis facta vna aut q rema
net est mter os coronalis et os front

Ossa aut genaz contie sunt extensa ex
antiori ossis caput quod petrosid vocat
adhuc aut e os mandibule supior et i
fioris Omne aut aial mouet mandibulo
fiorem pter tchoutscam q mouet supior
et hoc dicitur e dequid que in suis et supior
habent mandibulas et more Sime et
quid pntes hntes ossa mandibularz igut
ture est laterale contra se mouent ex
traqz pcut m pntes dymoz Et dentes quid
aialiu sunt in fion tam m ossibus genaz
q e mandibula m fion supior q ead m d
dibula m fion foratiss aut dentes quorid
aialiu erit pforat perforat pntete
usq ad radices denaz ita p vident e eul
m m quibus alia substantia in fion est
ex parte radiad et forte no e ita sed p
os qtmid aptid pntete q sit ferro p
ossis concavitatem et soliditatem pcut for
mas m ossibus recaput dentes elefant
supius et dentes cetoz in supia parte
q non e concava Ossa uero concavitatem
sue furcularz humeralid applicant per
ligamta ossibus pndiliu et coste similit
Sed ex parte pectois sut quedo costule
q applicant caput apocriat vementibz ut
p pectus claudat ad os q an concludit
pectus Quedo sut m fiores coste q timoi
ventris dant locid q ex parte antior
ad nullid omi os applicant Nullid em
est os m ventre aialiu aliquoz ossa aut
q quacem hnt in spatulis paita p appli
cacom super ipaz ossa spatularz Et hec
sunt aduitoria et humel et postea p ossa
scalud sine braoz et duaz ractetaz
que p qagab hoc e calcaneid mang os
sa aut capaz applicant p alligaz ossibz
hoc e remid vntiqz Et p illa
sue ossa curua et pedid et no e diuistas
mter ossa aialiu q hnt pntes p et pedes
m pua No em diuistan m m mollicie et
duritie et magnitudine et pntate Inp
aut m ossibz quorid aialiu e medulla
et quorid non Et quedo hnt pnt me
dulla m ossibus suis Et hec m pauca
ossibus hnt medulla pcut in leone mag
ossibus no mouent medulla m m ossibz
capaz et scalud et e subtilis et pauca
ossa em leonis ex cellat m d m uia fere

om̄ aialud Et huius p̄gn̄d̄ e q̄ q̄ collidit
 v̄nid̄ ad alio emicat̄ ignis ex eis d̄mp̄
 aut̄ inter aquatica delphina h̄ ossa et t̄ct̄
 et non p̄mas̄ ossa uo alioz h̄n̄at̄ sangū
 aialud̄ d̄uer̄sant̄ modic̄ p̄cut̄ gener̄s̄auud̄
 et p̄mē m̄arm̄oz̄ q̄m̄ quod̄ ex̄cis̄ gn̄at̄
 aial̄ est̄ grosse p̄mē p̄cut̄ celestī Quanaa
 uo h̄n̄t̄ p̄mas̄ spondilud̄ similes spondilibus
 quadruped̄ Gen̄a aut̄ p̄p̄t̄ h̄n̄t̄ p̄p̄t̄ quod̄
 videlicet̄ m̄arm̄bus̄ suoz̄ oss̄ē sue p̄mē
 graciles p̄p̄ ad alia ossa non q̄t̄m̄uantē Ser
 p̄entē ab̄ et̄ h̄n̄t̄ p̄mas̄ similes p̄mē
 p̄p̄t̄ spondiliā et̄ m̄eis̄ sim̄t̄ p̄liā spon
 dilibus̄ p̄p̄t̄ C̄reacō uo maḡnoz̄ oss̄ē
 maior̄ alud̄ et̄ ouan̄t̄ est̄ similit̄ oss̄
 plus̄ aialud̄ maior̄ et̄ ouan̄t̄ alud̄
 p̄noz̄ s̄t̄ p̄liā m̄reac̄t̄ oss̄ibus̄ p̄noz̄ q̄z̄
 t̄reacō ē similit̄ p̄mē d̄mp̄ aut̄ om̄ē aial̄
 h̄n̄t̄ sangū h̄t̄ spondiliā aut̄ ex̄ oss̄ē a
 ex̄p̄mā alia uero corp̄is̄ oss̄ē d̄uer̄sant̄
 s̄t̄m̄ d̄uer̄s̄t̄at̄ē m̄ebroz̄ amplius̄ aut̄ s̄t̄
 t̄r̄t̄iss̄imē q̄ t̄reacōz̄ caralaḡis̄ s̄t̄m̄ ma
 t̄iam̄ p̄p̄m̄qū ē t̄reacōz̄ oss̄is̄ q̄ta q̄ f̄e
 t̄ n̄ā corp̄ non ē d̄istinct̄ m̄ī m̄dur̄t̄ē
 et̄ mollit̄ē et̄ p̄cut̄ n̄ō r̄eac̄t̄it̄ neq̄ corp̄
 lidat̄ p̄ p̄st̄ionē part̄ ab̄ic̄tē ita neq̄
 r̄eac̄t̄it̄ neq̄ consolidat̄ cartilago ad̄
 aut̄ quor̄ud̄ aialud̄ p̄ for̄at̄ cartilago et̄
 ē vacua absq̄ medulla p̄cut̄ et̄ ossa quor̄ud̄
 dam̄ vacua inueniunt̄ Cartilago aut̄ eius
 quod̄ celestī vocat̄ habet̄ m̄ cartilagine
 s̄t̄ez̄ s̄ h̄nd̄it̄atem̄ medulle et̄ similit̄ q̄t̄
 m̄eō q̄ m̄ cartilaginē ē m̄ partē spondilud̄
 Cartilago aut̄ inueniunt̄ m̄ articulis̄ et̄ m̄
 v̄as̄is̄ aialud̄ et̄ m̄ quibus̄d̄ā ex̄t̄emis̄ oss̄ē
 Et̄ ē aial̄ quod̄ m̄ toto corp̄ē n̄ō h̄t̄ os̄
 m̄ī m̄capitē Et̄ locō om̄ī alioz̄ est̄ cartila
 gō ita m̄ locō spondilud̄ n̄ō h̄t̄ ar̄ nullas̄ s̄
 v̄n̄ā q̄t̄m̄ud̄ cartilaginē ex̄t̄ens̄ p̄ dor̄s̄
 Et̄ ē perforatā q̄t̄m̄ō maḡnō for̄amē
 vacuo m̄ quō modic̄ h̄nd̄it̄at̄ē aquee
 medullozē et̄ ē p̄p̄t̄is̄ quī h̄up̄ vocat̄ quī
 ē m̄ d̄ambrō āntenā aut̄ ead̄ n̄ō h̄t̄ os̄
 uel̄ s̄p̄m̄ m̄ corp̄ē sed̄ n̄ō h̄t̄ t̄alem̄ car
 tilaḡmem̄ locō spondilud̄ d̄mp̄ aut̄ m̄ eō
 p̄ibus̄ aialud̄ sim̄t̄ ad̄ h̄t̄ aliā m̄brā n̄ō
 m̄ totō aplatā oss̄ibus̄ sue cartilaginē neq̄
 m̄ totō elongatā āax̄at̄ē ip̄oz̄ p̄cut̄ sim̄t̄
 v̄ngues̄ t̄ormiā p̄lcē v̄ngulē et̄ t̄ost̄ra

aialud̄ et̄ om̄iā istā m̄ uabiliā s̄t̄ Os̄ n̄ō
 n̄ō m̄m̄uat̄ neq̄ flectit̄ sed̄ p̄cut̄ t̄ondit̄
 Colores̄ aut̄ t̄om̄ud̄ et̄ p̄lcēoz̄ et̄ v̄nḡud̄
 s̄t̄m̄ colores̄ cor̄is̄ et̄ p̄iloz̄ Nigric̄m̄
 p̄lcēoz̄ cor̄is̄ est̄ m̄ḡroz̄ t̄ormud̄ et̄ v̄nḡ
 ud̄ Et̄ albī cor̄is̄ aial̄ erit̄ h̄ h̄n̄t̄ albā et̄
 q̄ medij̄ est̄ colois̄ h̄bit̄ ead̄ h̄et̄ medio
 colorē coloratā colores̄ v̄ō et̄ h̄iopī m̄ v̄nḡ
 ubus̄ sim̄t̄ m̄ḡrī p̄cut̄ color̄ cor̄is̄ Ad̄ h̄
 aut̄ m̄lt̄as̄ aialud̄ t̄om̄iā s̄t̄ v̄act̄iā ap̄ut̄
 caput̄ et̄ sup̄us̄ solidā p̄t̄er̄qūd̄ m̄cer̄liō
 Et̄ h̄n̄t̄ibus̄ ad̄ t̄ec̄uō nat̄az̄ p̄lem̄ p̄cut̄ ead̄
 pā et̄ t̄ocer̄m̄is̄ et̄ huius̄ quē m̄ v̄troq̄z̄ t̄iō
 sim̄t̄ durā et̄ sup̄ m̄lt̄ē ram̄ificac̄t̄is̄ ad̄
 h̄t̄ aut̄ null̄ud̄ aial̄ mutat̄ t̄om̄iā p̄t̄er̄ ē
 uō et̄ t̄er̄m̄iā aialiā de quibz̄ d̄yom̄is̄ m̄p̄h̄
 tis̄ v̄lā em̄ om̄ī annō mutat̄ t̄om̄iā m̄
 cast̄rent̄ In̄seqūtibz̄ aut̄ ex̄plic̄ab̄m̄is̄ d̄
 s̄p̄m̄ t̄om̄ud̄ cor̄is̄ q̄m̄ cast̄rent̄ Amplius̄ aut̄
 t̄ormiā maḡ applic̄ant̄ cor̄is̄ et̄ maḡ
 sim̄t̄ fixā sup̄er̄ ip̄m̄ q̄ sup̄er̄ os̄ Et̄ iō
 d̄yoc̄m̄ m̄ friḡā ē aialiā q̄ mouent̄ t̄o
 miā p̄cut̄ mouent̄ aur̄iculas̄ Ad̄ h̄t̄ aut̄
 om̄ē aial̄ h̄n̄t̄ dentes̄ et̄ ped̄es̄ h̄t̄ v̄nḡues̄
 v̄m̄ē uō h̄n̄t̄ ped̄es̄ h̄t̄ digitos̄ p̄t̄er̄ de
 p̄h̄ant̄em̄ q̄m̄ ille h̄t̄ quid̄ digitos̄ sed̄
 h̄nd̄itas̄ uic̄t̄ā lat̄entī eō q̄ non̄ s̄t̄ fiss̄ et̄
 d̄istinct̄ ab̄ m̄uic̄em̄ et̄ id̄cō ead̄ d̄ē n̄ō
 h̄t̄ v̄nḡues̄ om̄is̄ Ad̄ h̄t̄ aut̄ v̄nḡues̄
 quor̄ud̄ p̄ rect̄ī ex̄t̄ens̄ p̄cut̄ v̄nḡues̄
 h̄om̄is̄ v̄nḡues̄ aut̄ quor̄ud̄ sim̄t̄ m̄au
 uatī et̄ id̄cō vacant̄ om̄ī p̄cut̄ leom̄is̄
 et̄ aquile

**Cap̄ v̄m̄ de n̄ā et̄ d̄ypos̄ē seū d̄ūst̄atē
 p̄iloz̄ squamos̄ et̄ plim̄oz̄ aialud̄**

illi uero non sunt nisi m̄ cor
 p̄ibus̄ aialud̄ gen̄d̄iciā aialiā
 nisi quod̄ m̄ p̄fectā s̄t̄ aialiā
 pilosā p̄cut̄ quod̄ gen̄d̄ uer
 miud̄ et̄ forte quid̄d̄ serpens̄ quī dicit̄ ē
 dracō pilosus̄ m̄capitē sed̄ q̄t̄m̄ud̄ et̄ p̄p̄
 sam̄ pilos̄it̄atem̄ non̄ h̄nt̄ nisī aliā gn̄am̄
 sibī similiā gn̄ouantibz̄ aut̄ ambulantibz̄
 bip̄ed̄ibus̄ uel̄ quadrup̄ed̄ibus̄ n̄ō ē talis̄
 pilos̄itas̄ sed̄ cor̄ud̄ cor̄is̄ ē squamos̄ et̄
 rugos̄ō squamos̄itatē quasī p̄m̄ic̄tā p̄cut̄
 lacertā et̄ cocodrillus̄ squamas̄ h̄nt̄ m̄ai
 uō p̄p̄t̄is̄ suē d̄uer̄s̄ē h̄ȳ em̄ facit̄ oua

et sua cord sine gratia debilis tertia
sue imphulub quam op et non pilos. Q
uero est ex pithibus longi corpis sicut
anguilla et murena et huius carent cor
ticis squamosi. Et aliquod istorum aialium non
mouent auare sicut anguilla q̄ euehela
vocant greci. Et id quod aliqui vocant
asmorea et euehela hęc igitur gna om̄o
carent eo q̄ narrauit hoc ē squamosa
tū tamē squame aialium sint quasi loco
piloz pilos uero aialium hanc pilos dicitur
p̄ficiant in grossitate et gracilitate et
magnitudine et puitate sicut dicitur p̄tate
mēbroz et corij qm̄ si corid fuit gros
sum pilos ead̄ erit grossi et fuit me
bris multa hūditas p̄fundata erit et
pilos molles et p̄cipue si hūditas illa
fuit vinctuosa et subtilis et erit ead̄ illi
pilos longi et graciles. Est em̄ pilos exice
p̄poros tū vapor fuit p̄p̄us et p̄oz
p̄ort arctus et hic vapor exicit ad
tactū acis. Et sicut alii pilos p̄pter p̄u
tudinem sicut in barba et alias p̄pter
uincamentū sicut in capite addendendū
caput aliqui sicut ex p̄la sup̄fluitate sicut
pilos qui sicut in p̄tate et subastellis pilos
ead̄ aliqui malalibus variant sicut pas
tura qm̄ qm̄ bos mutat ad feralia et
p̄m̄gna erit sui pilos plures et leuis
res et molliores. In ad feralia mutat
habet pilos duros quersos sicut crispes
et grossos et hoc gtingit p̄t̄ p̄tate ma
tie in quā opat calor n̄alis acutus i saui
na aialis. Et si mutat ad feralia p̄stina
fuit pilos comiso q̄ illa sicut hūda et
m̄tinentū ex ip̄is sump̄tū ē vinctuosū
et calor digestus ē in hūdo et tides nō
acutus sed ebēs aut moderatus. Sicut aut
fit de lana auid̄. Sed attende oī mōmbz
hys comparatibus q̄ nulla caro vera ē
m̄t̄ nisi quo ad h̄ m̄t̄ fit op̄atio. Et p̄t̄
multa alia p̄tate impedimeta sicut ē
t̄ aialis. Quis em̄ lic̄ in p̄stus ubi
landacipuit molliorem sicut rōm pas
tuoz tū q̄ oues p̄alata hūde q̄ p̄lex
oms tenuibz et p̄p̄s quā exulibz p̄m̄g
uibz et dulcibus. Et melis quale sicut
in p̄p̄s et tenuibz p̄stus qm̄ tūc se
ritas p̄stus tū hūditate sup̄flua n̄ali fa
cit temperatū et calidū liberatū a su

p̄flus hūdo trahit in pilos finim̄ vne
tiosum qui molles lane ē p̄ncipud dale
aut modus p̄poros in om̄ibus alyz q̄
dicitur sicut est intelligendus dicitur san
cra p̄li dicitur p̄tate sicut dicitur p̄tate
tatem regionis ideo quā dicitur p̄tate hi
tatis dicitur p̄tate sicut p̄plexione et
in hūditate in eis qm̄ pilos hom̄i qui sicut
in lacis calidis sicut dicitur et crispi sicut
pilos crispus et hūditate in lacis frigi
dis sicut molles. Et hūditate sicut ex libo
de natā locoz et locatō. Ad hūc autē
quā p̄p̄s pilos sicut recti sicut molles quā
hūditas vinctuosa ē tū tamē vinctuosa
q̄ molliora dicitur aut sicut crispi tū
sicut dicitur eo q̄ p̄tate in qua egit calor
hūditate ē tū vinctuosa istoz. Continuit̄ et
pilos tū sicut gnae p̄pter calidū et
p̄tate et crispatur sicut crispatur qm̄
ad hūc ad hūc ad hūc aut magna d
uictate in pilos mouent sicut dicitur aialia
aut mēbra pilosa quibusdam alyz aial
bus et melis pilos compent aliquoz
em̄ aialium ē talis natā pilos q̄ p̄ au
get paulatim duratō eius donec fuit
p̄tate quasi ex osse aut coruū ead̄
sicut pilos erit aggressus qui nō asplā
pilos sed p̄tate. Et tū hūditate t̄ t̄ t̄ t̄
p̄tate tū tū tū tū tū hūdo q̄ eua
porat ex ip̄o paulatim qm̄ dicitur ab hūo
re p̄tate gnae. Idem aut accidit
q̄m̄bus in quibusdam aialibus
ex eadem causa in quibusdam aialibus
aialibus sicut valde duri sicut sicut
q̄ndo transtendit in feralia et in uicē
hūc ead̄ ead̄ ē quā in p̄ma etate
nō nascit̄ coma quibusdam. Et quare nō
nascit̄ dentes hom̄ibus hūditas em̄ p̄
etate impedit coagulacō et educationē
t̄ t̄ t̄ finim̄ tū calor eius sicut ebēs et na
tans in hūdo sicut alibi dicitur ē in
hys q̄ dectantibus disputata sicut anobis
Sicut uero hom̄is inter p̄tate aialia ē
valde tenuis magis em̄ tenuis est ca
ro alioz aialium q̄ sicut sicut p̄tate t̄
p̄s sui. Verumtamen em̄ q̄ t̄ t̄ t̄ t̄
cant̄ magis tenuis hūc corū eo q̄ sicut
in parte hūditate et sicut imperfecta in
om̄ibus aut corū matiale p̄ncipud

Et humiditas viscosa multilagmosa ex
 parte glutinosa cuius partes multae sunt
 tenentes Et hoc eadem humiditas dicitur
 in eis secundum magis et minus Et habet in
 ea inchoatio vaccae et omnis et edri ita quod ex
 corpore aliorum paratur gluten quod glutinum
 quibusdam locis melius fit ex vesiculis pis-
 tae sicut principium fit glutinum ex vesicula
 huiusmodi et ex vesicula pistis marinis quod
 vocatur mirra Corium autem in omni loco
 ubi absconditur sine similitudine carnis ca-
 ret sensu eo quod non est in parte indurata et
 excoctata multilagmosa humiditas quod ad cor-
 dia ebullit superficiem ad amara membra co-
 dia moluenda precipue tamen sensu ca-
 ret corium capit quod in loco aperto inter-
 corium et os in quibusdam animalibus non est
 omnino caro In omnibus autem in loco illo
 caro pauca et hanc eandem habet modicam
 sensum Et ideo invenitur minima quae aures
 aut corium testiculorum pro mittitur sibi per-
 forari pro modico pretio eo quod in talibus
 corporibus pro pauca carne est modicum
 dolor imperforatione et fluit arduum mo-
 dicum sanguis aut forte nullus Adhuc
 autem videri inchoatio corium non ad carne
 aliam aut modica valde de qua non est curandum
 si abscondatur ibidem nisi retrovertat neque con-
 solidatur sicut in lacumali in fovea quomodo ge-
 naris et similitudine in extremo unguis et in
 extremo palpebrae superioris Corium autem per-
 totum corpus est continuum propter in partem
 appertit quia aut sunt una anhelitus aut
 via tibi ingrediens aut in aliis partibus ac-
 cedit aut manifestat Adhuc autem ante ac-
 tione sanguis hanc continet et corium et non
 quidem hanc pilos eo quod forte nihil de corpore
 soluitur in finem hanc que se trahit
 passit pro parte et stare simul dantur ex parte
 ad aeternum sed autem respicitur ad amara ap-
 la autem differt exiens a parte amara autem pilu-
 mutam in homine in senectute et canescit
 quod quidem nulli alii accidit alio modo nobis
 nisi hanc In ipso enim manifeste valde et
 gradualiter apparet canities alba pilorum et
 talis quidem albedinis pilorum est principium ab
 extremo etatis iam quidem humiditate hu-
 mectante et non augetur unquam autem pilo-

op prima etate cretatur albi ex suis radi-
 calibus principibus propter quadam albedinem pilorum
 et canities non sunt omnes mixtae esse sunt
 opmaci sunt quiddam ignorantes quod canis sunt plan-
 do mentis sunt dicentes canis canities esse se-
 ritatem et nihil cretatur sicut primo radi-
 cali principio Causa autem canities est calor
 debilis et consumptio humiditatis viscosae et
 ideo tamen in mentem pilorum non guttat pingue
 humidum trahit aquam leuem et tenuem quata
 propter sui dyaspanitatem malbedine guttat
 quod est terminata corporis materia quae est pilus
 Causa autem azuris pilorum est calor quidem
 non debilis sed non veniens nisi aquosam ma-
 teriam quiddam tamen ad aeternum in loco ortus pilorum
 Et ideo in canities est quiddam flegma vis-
 cosum aquosum non exsurgit in mentem pi-
 li nisi aquosum tenuem propter sui consistantiam
 partes humiditatis tenente Sed malbedine pi-
 los non est humidum viscosum sed tamen est
 subtile aquosum et aeternum et calor digens
 prodecoctum in partem non propter Et hoc fit
 quod calor in firmitate ad loca porosa
 pilorum expellit flegma viscosum propter
 et ex illo respoluit in finem qui est
 materiale principium pilorum propter exsiccationem
 aut ad adunatam et confortatam sicut ca-
 lor naturalis confirmat flegma huius Causa
 canities pilorum est si multum loca pilorum
 coaptant quod tamen sunt firmi reparantur ad
 loca ortus pilorum Adhuc autem ad canities
 est multum anhelitus ad loca ortus pilorum
 et ideo sunt dormientes in uno loco et
 se invicem anhelantes tamen canescit
 propter anhelitus suo calore minus appertit
 vias pilorum et poros et tamen exiit sub-
 tile pingue et evanescit et non rema-
 net nisi viscosum humidum frigidum quod
 est causa canities sicut patet ex predicto
 locus autem quod primo canescit in homine est
 locus temporis et de inde manat capiti-
 tis et postea in posteriori ultimo autem canes-
 cit in parte inguinis Causa autem hanc
 est quod locus temporis est frigidior et humidi-
 or eo quod non est in via tamen propter locum
 autem anterior est frigidior et ideo tamen
 in parte eius caliditas Sed locus pas-

tiar capitis est fierior diuans et fortis
tenens calidus nate locus aut calidissimus ex
tior locorum corporis est inguen et idco
tardius in eo pili canescunt amplius aut
quidam pili nascuntur in homine pili capitis
in eo qd in capite plurimum e humiditas me
dullosa ex qua pili a proprio sunt multi
resoluitur idem aut e de pilis superciliorum
et palpebrarum ppter humiditatem dailorum
quidam aut nascuntur ppter etatem alij natorum
Et inter illos suis sunt pili pectinis in
uine omnino calore et calore ad inguen
determinantibus Et deinde nascuntur in
cellulis locis ex omnitate cordis illuc ta
lidum et humidum pparent postremo aut sunt
pili barbe eo qd illi gerantur ex acuto calore
exantia capite reflexo et ppter motum
fortem et frangit super mandibula infere
attrahit qd anima et spiritus e loco aquo
fit reflexio amplius aut pili pluribus
modis et capis sunt acapite a pcepti
etate in caluiae aut fluunt suis ab antia
ri capite eo qd ibi ossi no sunt coheret
medulla cerebri deinde successiue fluunt
a locis vntis usq ad medullam capite a p
stia vbi capite no fluunt eo qd caret quia
super os medulla cerebri et ibi e platea
in qua infundit humidum nutens cerebri
et hoc tenet capillos Ego tam vidi vnu
vnu cui omnes aceto capite fluuerunt ca
pilli sed accidit a febre desiccante et ad
rediret sanitas occupavit frigiditas lo
ad pilos et claudit poros ita qd capilli
renasci no potuerunt Et huius signum videm
qd palia et qd speculum lucens erat capi
te eius pellis huius e causa qd in loca pa
bica no renascunt pilos qd ex pte huius
ditate putrida claudit poros pili per
frigiditatem qd loca occupat ad euaporat
calidum quod e in suo sibi tamq nate huius
flauis atem quo fluunt capilli a posteriori
pte capite dicit capillorum ablatio et no
caluities amp mactat an pollucem i
pimo facta no orunt pili viles p
frigiditatem poros claudente et ablatio
testis qui trahit de humido caliditate cerebri
ad loca barbe sicut in piliis dicitur Si

quis aut ppter huius castat pollucem i
cipient in pte fluit pili viles ad pectus
et mulieres manet ppter humiditatem calidam
et humidam in locis illis amplius aut no or
unt pili mulieribus in locis barbe nisi ppter
in quibusda valde calidis no multum me
struantibus fortiss aut erue quida tam
vntis qd mulieres paucos pilos quod con
tingit ex dicta causa frigidi poros clauden
tis et humidi non ea appient et modica
lud humorum raro huius semen et huius filios
qz ead p semen pnt habet est in effi
cax ad gnatos Et si alij calore aliquo co
fortatus pducit filiam ppter semen su
frigiditatem pape autem tales sunt
qui p nam carent pilis pectinis i
uine aut valde paucos ibi habent ad
huc aut tam capilli capite quod barbe
et alij pili conti e elongant et pape
gradat ppter humidum qd tunc euaporat
et alij in semibus aut mltis studiosis
elongabunt pili superciliorum eo qd calor
studiosus et pectus semis facit distac
uitur ad ossi qd ibi singulari quingit
et determinans tunc ad loca illa plurimum
humidum facit et mulierum et elongat
pilos et forte vntis coloris coris Et id
alij pili isti sicut et pili capite indiget
pceptione pili vero palpebrarum no e
longant ppter subtilitatem coris palpebrarum
quod separant e ab humido carnis et medul
le amplius frangit qd tingit pilos fluit
ad aliquis manet carie ppter caloris
diminutionem et huius qd sic manet per
coris et pape ead frangit cocibus
pili aut superciliorum licet no fluant ex
hac e pte qd fortis in fixa p pte
tenente tamen albescit ista deca frangit
ter Si qui aut pilos fluunt an uue
tatem finit recepit frangit ppter uue
tatem aut finit hoc no accidit nisi tunc
et origine debili orunt qd qtingat eos o
riri In radiis aut pnapiantibus omnes
pilos e humiditas in pte qd ex pte ad eis
an fluunt pili et no regnant nisi in uue
tate amp aut omne ita ppter hor
dicitur caloris in pilis e ead dicitur caloris

incolor Et color pellis longe est diversus
 frequenter malis aialibus ab homine Adhuc
 aut contingit multos viros et multos pilos
 in barba in fine et tunc demudat hinc ma
 xilla qd inter tempus et menad Et tempus
 corporis qd multos pilos Et in quibusdam
 est multos em hinc superius et inferius
 barba pauca Causa autem pmi accidit est
 qd calor reflectens est fortis et ipa humiditas
 et grauis et ideo festinat descendere in barba
 colore et precipue ad id quod ex parte gut
 turis est submandibula In tempore autem
 manet pilositas eo qd est multa et tanta
 descendere non potest qm autem est subtilis et re
 flexio a calore facta est debilitata ex aliq
 ra tunc causat accidens pmi Adhuc autem
 qui habet barbam euulsam non est caluus nisi
 parum qm auget in eo frigidum quod p
 fat et inducit humidum medullo anstosid
 quod fortiter ad heret anstosid pmi capite
 niq est grauis ipa et ibi impilos qm
 et non descendit et heret ad quare mltres
 neq barbam hinc neq cauclat nisi par
 am aut qm accidit capillos multiplicat
 et crepe megritudinibus quas arabes
 asphalub vocant hoc est pilositas Et p
 egitudines qd humidum anstosid atoto corpe
 ad poros expellunt quod ibidem qm
 sed per vaporem qm impilos et accidit
 hoc accidens frequenter in senectute eo qd ca
 lor semid humidum potius appellit qd qm
 amplius aut capilli et unguis ex frigiditate
 congelante humidum magis inducit pa
 mortem qd fiant ante amplius pli qui
 caa quatuor cognacoe magis fluidum in
 frequenter locutibus Cuius ad id fit copios
 In quibusdam autem sunt pili post coitum et
 precipue in locis organoz coituz eo qd ad
 illa declinat humidum Si autem alibi pmi con
 tid oriant pili mnd videt Et ad pro
 cetero est qd in tali homine an coitid calor
 fuit papitus et moistos dentes detentus
 humido qui per coitid et motid coitus co
 titat et liberat et dissoluit impilos
 humidum humidum aut moderate coitid mna
 caluescit eo qd non tantid acapite dante

testiculorum trahit humidum quiddam tunc homin
 simit calui et ad frequenter coitid renascent p
 li in capitis corpore Et hinc ad iam est dicta
 et hoc valde est raro accidit et impauf
 hominibus Nullus autem amio pilos renascent
 apte pili a qua radit aut pcedit pter
 substantie piloz pntatem sed mactentid
 aut est ariditate et extendit qm e usq qd
 magnificat Cortices autem quomoz pntia
 minor post statid etat qm declinare in
 apuie ingrossant et durasunt pter defect
 tid calois et hinc subtilis vntios quidd
 pedia aut post statid in etate pntia
 pntia habundantioris pilos et lanas
 si langueris sint eo qd tunc magis habun
 dare moxie humidum anstosim tunc fimm
 substantia retinens non clarescit qd eua
 nit in calore etate minoris eo qd subtilis
 humidum eius fuit matia In pauca autem qua
 drupedibus valat pilus pmi pntia et
 tis in colore nisi in pntia et mare mus
 cele qui migale vocat Speriola em p
 indorso est niger et postea pntia et
 fit rubens et tunc quidd si coitid quas
 tam efficiat qm senectute Migale aut
 pmo est fuluid et deinde efficiat pntia
 etat albedine nimis excedens Est autem
 aial de quo dicit auicenna qd auces venant
 ipm in nuctute quidd ad hinc racet in
 do et est simile mmi Et quolibz anno
 albescit plus et plus donec tand apiti
 color eius coloi butri Et autem hinc est
 qd trestia sunt aialia et taueris taur
 hitancia qm color fortis vnt hinc
 did vntosid et facit ipm euaporare ex
 sid piloz et remanet trestia qd ad
 qm debilitat pmo quidd in humido
 in flammato aquo est et tunc inducit colo
 rem rubem tandem vntosid in aquo
 aqueo et tunc inducit colorem albidu
 aut colores plmario seu pennario auid
 non diuersant pmi diuersitates etates
 nisi in valde pulch Siles aut pmo p
 cinerei colois et mptessu etate efficiat
 ingriores qd non qtinget eis nisi pter
 restitatem sui humidum quidd non pnt
 digerit et dissoluit p calore hinc

multo in processu etat fortasse aut fit
valde coloris implimie auiu ppter muta-
com tempis et loci p d m frigus alia
oppressionem et p d m calorem cand oplo-
ionem altantem sicut accidit mcorius
passeribus et hirudibus qui mutant
a nigredine tendentes p g r s ad colore
ad alij aut forte ad pfecta albedine co-
p calor p m s m r e s t i t a t e q u i t e n s h u i-
d i o q u o d e s t p d m n a m a u i d i l l a r t r e s t r e
e s t e s s i n t d i s s o l u t u s e t s u b t i l i a t u s h u i-
d i t a n t i d E t h o c s e p a r a t e r r e s t r i e t a u o
l a t i m p l i m i a s e t t u c p a u l a t i l l e s t u t
Q u e a u t a l b a r o s i m t p l u m a r o a g e m e t a
n o m u t a n t c o l o r e s i n s i m p n t i d d i o m n i s
d e q u i b u s a d h u c a u t c o l o r p l u m a q u a
r u d a p e a c e r s a u i u m i n t a n t i d m u t a n t p d
t e m p a a n n i e t l o c o r o q e s n o g g n o s t u t
i n s i a u a l d e e x p a r t e t e t d i s t a n t i s m t a l i b u s
h u i t i b u s E t h u i c e a d i d d e a t a t e s p e n i s
f e r e a u t e o c a d i d m u t a c o l o r p i l o r o q u a
r u d a a t a l u d e o a q u a q u a b i b a n t p p t
i l l a s e m c o l o r e o r a l i c u b i s i t a l b u s e t
a l i c u b i n i g e r e t t u c s e m e n g e m i t u r e m a x
i m e s t a q u e d m u t a t a q u e h i e t a m
o p p r e s s i o n e s e m i s g e m i t u r e c o r p e t q u a
e q u a d d a f l u m i n e a q u o p a t a n s g r e c o s
u i u e t p a c o i e n s p a p o t i d a l i q u i t u d d i-
g e s t u i t a q f a c t u s s i t v e h i c u l a d i g e s t i
h u i d i n a s t u t a g m i n g r i E t h o c e m r e
g i o n e g r e c e n o i a t a a l t a v e r s u t r a n a m
p v m e a d i n a n t h a d a r i a a u t d u o f l u i d
s i n t q u o r o q u i d f a c i t c o l o r e s a g n o r o
i n g r a s e t a l t i n a l b o s e t f l u m e n a p u t
v e t e r o s g r e c o s d i h a s t a m y d a k o z f a c i t
a g n o s r u b e o s E t h u i c a m e a f a c i l e t
v e n i t u r e o p r e m i s s i s E t q u i h u i d i d a q
p p o r t a n a t h u i d o a b a l i e t c a l o i n a l i q
a g i t i n i p m a m p l i u s a u t p q u e d d a u t a
n e c m e t n e c o t t r a p i l o s h u i t a l e p i e s
u d e m u l t a r o p i l o r o e t m e a m a d i b u l a s
v b i l a b u d s e p a n d e h e p i l o s e t p u b p e-
d i l u s v b i p e s s u s e a t t r a c t u a t a l a u t
q u a d g r e c e d i a t m a s t a k o r n o h a b e t
d e n t e s i n o r e s e d p i l o s s i m i l e s s e p t
p o r c o r o A l i d a u t p i l o s a f r a g i t h a b e n t

multos pilos inpositi extremis
et no in lancia pta leonem mastula
dnd aut que e in pilis et pennis e
q pili cretut a radice aqua pcedit pe-
ne aut no eo q coacta fit radice pe-
ne neq regnabit nisi ad pucescente
sanguie m loco lesu vbi penna clulsa e
Alia aut membranalis fit ex huido ra-
dicali et idco ad fluxu p r i s t a u t a b-
stia fuit non vete sar paut e ala apis
et similitur e de aculeo eius qn e n t i
am p r i s t a u t m o r i t u r e o q l o c u s i l l e
e s t a d q u e g a n t m u l t a v i e h u i d i t
c o r p o s u i e t t u c e i a t a c u l e o e o i n t e r
f l u x u h u i d i t a t s u e p m o d e b i t a t
e t p o s t e a m o i t u r

*Capitulum 3m et e digressio declarans
diferentiam humiditatis aialu nalu et
mualu*

1. Nequid aut decaemq de
na et gnaco aialu alioq
mebrano stud q g r i u t
se m e o p i l u s a i a l u p a u t e c a r o E t
h u m o r s a n g u i s e t h u m o r l a c t e t h u-
m o r p e r m a t a d d i p t z n o s d i g r e s s i a d
g n a l e m d o c t r i n a h u i d i t a t a i a l u d q e o h o c
h u m o r e c o r p o s a i a l u s q u o d l i b z d i c t o r o
g n a t u r d i c a m q i g i t q h u m o r e o r p o s
a i a l u s e s t f l u i d u l i q u i d u i n q u a d i p m i s
p d i g e m q f i t i n m e b r o q u o d q u a d v o c a t
e p a r p d a m a b u s m u t e n s q u i t u r d i c o
a u t r a s d i g a m q f i t i n m e b r o q u o d
v o c a t e p a r a u t i n m e b r o q u o d e l o c o
e p a r t p m a e m d i g e s t i o f i t i n s t o m a c h o
a q u o s u p p l u t a s p a r a q e p a r t e s e p a r t
v a a u t m e p a t e p e r q a t y l o s e p a r t u s u
p p l u t a s h u i d a a q u o s a q a u t d u r g i t
h o v e p t a m a u t a d m e t a m a i n f i o r a
t u p a r t o r e i n h y s q v e p t a m n o h n e
h o c a u t c o r p o q u o d s e p e r d u a s d i-
g e s s a d u a b z s u s s u p p l u t a t i b z e l i q u a d
e e t h u m o r v o c a t p e r d u a s d i s t r i b u t
d r a s m q u i s s i m o s u Q u e d a e m s p e s
i p i u s e h u m o r b o n u s q u e d a a u t h u-
m o r m a l u s s u e g e n s h u m o r e t i g e n s
q u a d i d e m e s t h u m o r a u t v o m i d v o

3

co qui per se ipm plid aut ad aliq' alio
 quatuor in partem mtra gntit' corpis ad
 qntitatem corpis augenda aut deperdi
 restauraco, faciendo aut ut vtriusq' ipar
 spectur humo' aut malus sine m'ens est
 coquo id fieri nullaten' p' opoe calor' nalis .
 terminant' ipm pacius co'rupt' q' ad p'ter
 corpis mtra d'educat' sicut fr'q'ntissime q'
 tngit' in ho'is co'p'e in humo' qui gnatur co
 fructibus humo' aut bona sine q'ens vltiq'
 diuidit' in humo' que quidd' vacant h'no
 rem p'dm Et p'mus quide' e' qui tpe et
 loco p'mo accipit' spem humo'is per calo
 rem digestiu' Et hic qui gnatur ex g'ibbo
 opato acalore qui acorde ad epa' e' dele
 gatus Sedus aut' e' t'emp'e et loco q' r'ip'd
 p'ncipalia m'bra co'fidat' avom's ad m'bra
 p'dm m'f'ondat' Ille aut' q' vacat' p'mus
 diuidit' per quatuor humo'os motos q'
 sunt sanguis calid' et h'uid' flegma fr
 gidu' et h'uidu' Cole'ra calida et p'ccat'
 melancolia frigid' et p'ca / et h'au' go
 neru' det'at' in suis Sedus aut' h'uid'is
 h'f' modas quaru' tres sibi in h'uid'is m'it'
 mentali m'el'is delegaco' succedut' p'mus
 aut' modus h'uid'is e' qui id ab extrem
 t'atibus venas m'apit' et valde p'm'q'us
 e' ut m'libat' m'el'is sed no' d'ic' agit' r'ip'm
 v'us m'el'is quod m'libat' ap'm Sedus mag'
 e' h'uid'is qui id ab extrem' t'atibus venas
 residu'at' et m'el'is e' in s'quis h'umectat'
 ca sed no' d'ic' op'ane v'at' m'el'is p'fecte af
 p'tatus uel f'rmatus aut' e' m' p'p'it'at' sine
 coagulat' ad m'bra p'ter spem Tertio aut'
 modus est au'p' h'uid'is m'el'is in s'p'e
 qui iam m'apit' spissari et coagulat' sed
 no' d'ic' p'fecte est ad spem m'el'is d'educta
 Et q' p' h'ic sequit' co'p'te h'uid'is m'it'
 talis est id quod no' e' humo' sed co' h'u
 more genat' e' et hoc e' id quod ia' v'at'
 te m'el'is f'orma' recipit' m'el'is p'ter au'
 t'us aut' mod' p'di h'um' no' e' h'uid'is
 m'it'entale sed p'ocus h'uid'is radicalis
 quod e' co'p'te gnaco' m'el'is in s'p'e est
 ad op'is p'ficiens q'mu'at' in quo est
 h'uid'is m'it'entale dirigit' et ap'tat' Sedus

em humo' e' m'gnaco' om' illud h'uid'
 quod quide' a p'ncipali d'ip'oe tibi uel p'
 matis qu'p' est sed no' d'ic' op'aco' alic'q'
 m'el'is actu m'el'is p' effectid' e' p'mus aut'
 humo' p'cut' d'ivina' est quadrupl' p'et'
 sanguis videlicet et flegma' co'lecte m'g'
 et colore rubre Et sanguis quide' humo' di
 uidit' i' nalem sanguinem et in sanguine i'
 nalem Nalis quidam e' sanguis in h'ame
 bane op'loxioms qui colore quide' e' rubrus
 sapore valde dulci et odore boni odoris
 et h'uid'is co'ns hic tame' valet' p'dm om'is
 m'oe op'loxioms et etat' quos m'lib'is dena
 locis et etat' d'iv'ersitate p'p'issim' va
 riat'ur aut' co' p'dm nam d'iv'ersitate' at'it'
 tam m'calore quod ip'ore et odore Que
 r'iq' em ho'is magis acced' ad co'lectam
 rubram m'ensam ho'is sanguis h'ic est
 vehementer rub'and' in flammis et s'ic'q'
 et odore acuti et pap'is similit' Et est
 p'mosus g'ralis p'm'is Que'iq' aut'
 ip'ore magis p' flegmatica ho'is g'rmue
 sanguis magis e' pallidus aqueus et m'p'i
 dus Sedus aut' q' melancolica p' declinat'
 sanguis ad m'g'edme' et p'p'it'udme' h'f'
 t'p'it'at' m'el'is hic igit' e' sanguis na
 lis p'dict' m' op'loxioms et etat' va'at'
 In nalis aut' sanguis e' q' ad ip'oe nali e'
 m'uat' tam m'calore q' in sapore et adde
 et hoc g'ngit' dualibus modis co'p'po
 videlicet p'lo' aut' ex alio humo'is p'm'p'to
 sibi co'rmu'ate' remouete' ad ad ip'oe nali
 h'ic quidem q' alij qualitate' ac'it'
 uel passiva m'p'edit' ad ip'oe nali s'ic'q'
 p' caliditas m'ensa uel m'cendens aut'
 frigiditas dig'om' suu' m'p'edit' aut' h'uid'
 nimia aut' forte m'p'is pauca p'm'ia ca
 lore nali t'erm'at' no' p't' pauca aut'
 co'p'at' an' d'ecorone' aut' co'p' forte e'
 p'ccat' d'iv'ers' m'uat'ib' m'p'edit' p'p'
 g'um'is d'ip'om' nalem Co'alis aut' h'um'o
 re d'uplicat' remouet' sanguis ad ip'oe
 nali Ille em humo' alien' aut' gnatur
 co'p'is sanguine' aut' ab alieno Unde pe
 netrat' in ip'm et co'rupt' ad ut vtr'q'
 ho'is m'ad'is m'apit' d'ec'lnare aut' ad
 flegma' aut' ad co'lectam aut' ad melancolia'

et demō gñacōis infra detrahūt et siq̄
dem declinauit ad flegma fit aquosū Si
autē ad coleram rubram fit rubicundū q̄ ali
quātilū Et si ad coleram nigram fit fetidū
Et alias multas adquirit diuersitate horū
et horū humorū ad mixtionem flegma a
ē humor quē non p̄fecte decoxit calor
nālis impediens superfluitate aq̄sitate
ad q̄pletam ip̄ius decoctionē eius aut etiā
eo q̄ calor nālis debilis et impotens fuit
ad q̄pletam ip̄ius decoctionē Et hoc p̄mū
quidem diuidit̄ in duas diffēncias diuersas
vna ē flegma nāle alia autē ē flegma
ī nāle nāle autē flegma ē q̄d calore
nāli digente aliq̄n fit sanguis In nāli
autē calore eadē p̄te fit mat̄ia febris
Et ī p̄mo quōdē horū differt flegma et
colera et melancolia q̄ in quā p̄ calore nā
lem digerentem sanguis bonus effici p̄t
In p̄mō autē quēnt tam cū colera quā
cū melancolia q̄ ambe calore in nāli pu
trefaciente p̄nt fieri mat̄ia febris flegma
aut nāle licet ex defectu digestōis gñēt
et sic inq̄plete digestū tamē in tenacōe
nē sit formatū et in sanguine fluit ad
mēbra p̄pter tres causas quarū due p̄
tāe nēntat̄ et tertia ē utilitat̄ Et
vna quidem tā nēntat̄ ē quod flegma
tū ad sanguine dirigit̄ ad mēbra q̄ optz
flā ē in mēbris in fūis Et ad sanguis aliq̄
de causa retentus fuit in epate uel malio
loco calor nālis quē in mēbro in tēra a
gat in flegma ibi inuentū et quēnt ip̄m
in sanguine ut exco ribet et mutat̄ mē
bra aliter cū calor nālis mēbra subam
q̄smēt et exortaret alia autē tā nēntat̄
ē q̄ sit in sanguine ad nut̄imentū quorūdam
mēbrorū flegmaticorū q̄ puro nō p̄nt in
triri sanguine sicut ē cerebrū et oculi et
neruū et huiū Tertia autē tā q̄ ē utilitat̄
est ut ad sanguine decurrens adherat
mēbrorū quibus frequētes et for
tes motus exortant̄ ne calore qui p̄motū
exortat̄ exortata duretant et inabilia
sunt ad op̄acōes hys et̄ de caus̄ sicut
testat̄ galienū nō fecit nā receptaculū
p̄ flegma sicut neq̄ sanguine ad tēme
receptacula fecit colere rubre et colere
nigre sicut sup̄ius dixim̄ totū cū carpa

indiget flegmate q̄ indigentia sup̄plei
non possit si ad specale et p̄mū flegma re
ceptaculū deriuaret̄ In nālis autē flegmā
modi p̄ nāle horū aut p̄mū quod et
p̄mū flegmā h̄ rōm quod ē in p̄p̄idū q̄
ē solū sed q̄ adūgit̄ ei aliquis calor san
guis sentit̄ dulce et h̄o distillans acapite
in renatibus et p̄mū frequēt̄ mellis sa
porem h̄o videt̄ p̄t quod et̄ h̄i quibz
in somnis hoc flegmā ad palatū et linguā
distillat̄ somniant̄ p̄ q̄medē uel sugere
mel Sedū autē modus flegmā ē q̄ de sū
tile valde et aquosū sicut id quod sanguine
sup̄renat̄ q̄ de uena extrahi et aliq̄ntū
p̄tēt̄ Et h̄i duo mōi flegmā nō multū
sunt diuersari p̄tāo in uitate et p̄p̄i
tudine et mollitie et duricie p̄dm̄ sicut
condita Et q̄ p̄mū modus q̄p̄atur 29
in uent̄ p̄mū p̄p̄ioris essēcie q̄ p̄mū
modus p̄mū cū modū p̄p̄ie gñat̄ ex
frigiditate cōtri et subtili sanguine illud de
legato p̄pter quod et̄ dulcedine retinet̄
sanguis p̄pter quod etiā in sanies et p̄mū
flegmā flegmā sicut Sed 29 modū
ē ip̄d sanguine aquositas indigesta
Tertius autē modū flegmā ē q̄ diuisiō
in sū et p̄mū et tenuitate ita q̄ vna
p̄ est p̄p̄ior quā alia Et vna p̄ alia
saporis in gustu quā alia Et h̄c ē in p̄
calaginosū ab antiquis uocātū sicut id
quod dicit̄ de nālis aialū Artūerū
modū ē q̄ quodlibz in essēcia diuisiō
p̄dm̄ p̄p̄ioris et tenuitate p̄dm̄ va
rat̄ in sensu p̄dm̄ gustū sed vq̄ in p̄mū
in uent̄ in p̄p̄idū et hoc uocāt̄ aridū
renatibus et catarro et vomitu p̄mū
Et diuisiō essēcie istius flegmā aliq̄n
vix p̄p̄idū autē modū flegmā est
q̄ p̄dm̄ sicut essēcia est grossū valde
et p̄p̄idū ar̄ si ip̄m sit ḡibz al̄ molli
catū et hoc uocāt̄ ḡibz et tū p̄p̄ioris
dms eius ē q̄ diu retentū ē in p̄mū
et in uent̄ et euaporauit ex ip̄o subtile
aquosū quod erat in eo Et tale efficit̄
quod ē in modis flegmā qui ap̄nt in
capitulis hom̄ et corporibus quorūdam
aliorū hom̄ et p̄ calorem decoq̄ntē effia

fluit lapis gubstia pteque tame qn vianid
 e alicui mebro calore hnta paurpibus
 nris nobis et alys nris saps pntant pemu-
 lier que diu pnserat grauedine uicuaris
 mizibus et adquad qz ficuter load
 et rumpet pellem opuerit de loco id lapi-
 dos ad qnitateu tessere quadrate et erant
 quasi cent gubstia Scotus modis e fluat
 quod ex subili fluate p frigiditate mps-
 sand e et mps sand co q humiditas eius re-
 pressa e mps sand su Que hmo qn fuit
 calidid fluit p partes eius et subtiliaut
 cas ad aut superuenerit frigiditas eius re-
 pressa cam mps mps sand sic ipule et
 pton aliq opressit ex ipd sba ipus et
 hoc vocat vitrid co q e in substantia et
 pandere sicut vitrid liqfacta et e vstosid
 valda co q partes ipus aque coniacent
 et colligant pntibus trespribz eius et co qz
 Septimus modis fluat e eius quod vocat
 fluat salid et hoc no hnt pntid fluat
 sba qn hoc causat opco q partes quada
 collecte aduste amare aquo pnti fluat
 aquo pntem in mpsand et frangit amai-
 tudo cas mps fluat aquo pnta et ex
 inde causat sudor salis sicut malys li-
 be nalis decaus ppter quod caid qnd
 vntur colera modis partes aduste ita q
 no frangit non pnt aquo pnta fluat va-
 sicut in eis amaitudo magna que quasi sa-
 porum hnt fellis cui aliquid aque e admixta
 Octauus modus fluat eius e quod vocat
 acetosum et fit ex duplici ca vna quide
 e qn ex ipd per calidz aliq mms ebullit
 tuc em euolantibus quibusd pntibus apus
 alie acuit et saporem acetosid acapit q
 ante dulces fuerit sicut fit mel aliqntid
 acetosum qnd mms ebullit Alia aut ad
 e qn aliquid colere nigre q adusta est pe-
 netrauit in ipm per illud em acetosid
 et acutid effiat Manq et vltima fluat
 eius modus est quod vocat pntid fluat
 quod est duplla ex causa fit Aliq em
 per frigiditatem ipd parte ex pnt aquo
 pntis eius et alia qnt ad frigiditatem
 et tuc pntid acapit saporem Aliq aut
 aliquid melancolie penetrat in ipm q
 frigiditate et frigiditate sua dat a sa-
 porem pntid Colligentes q dicant q

fluat in sba e quadruplex aquo videlicet
 et mps lignosum sub quo pntid et
 tridid vitrid et gubstia In sapore aut
 caid e quadruplex salid videlicet et acz pan-
 tid et mpsid ab quod caid dulce edu-
 rit has aut am modis fluat in veni-
 ma pntis mpsibus acalid sanguis no
 hntid co q humor mimentalis corp q loco
 sanguis e totus et fluat et mduerit spe-
 lus ipos diuersa sicut spes fluat Inve-
 nit aut isti modi caid in aulibus sa-
 ngue no hntibus sicut diuersitatem em
 et mebroz general her igit dicit p
 de fluate Sedm eud modis de colera
 rubea q grece bilis rubea vocat decaus
 e Colera em e humor pntis quas fit
 pntis sanguis eius color e rubes clarus
 her nas pandy leue papor acutq et sicut
 pntem nalem e calida et pnta et que
 fuit calidior co est acutior et her quide
 est colera nalis In nalem aut vocant q
 in aliq defiat ab ista aut amplius Nata-
 lis aut colera sicut loca mpsibus mpsit
 no sepat a sanguis sed vadit cu ipd et
 alia parte ipis ad hystm fellis delegat
 In hnt q hnt hystm fellis illa aut parte
 q vadit ad sanguis no sepat ab ipd du-
 plicat vadit cu ipd Quada em gnaliter
 vadit per totid corp et hnt nntat
 ta e vt mobilitate et acutie pnt et
 calore calore apprat meatz subtilis pa-
 forando ipos vt sanguis vbiq penetrare
 possit per ipos et omia mebra mntur
 Quada aut ad sanguis vadit ad locid de-
 terminatid ut mntat mebrid colerid qd
 no mps colico sanguis mntur pnt illa
 q vadit ad sanguis ad pulmone Et aut
 parte q ad hystm dnat ppter duas cas
 dnat ad cam euarid vna e pntid
 vt videlicet mntat fel Alia aut vltis
 e q videlicet emidat corp q asup fluit
 calore que sicut mntur repone in
 hysta fellis habet em fel pntid apntid
 ad m felis m testid sicut dntm m p
 hnt Lad mntulos am et fiter a p
 illud emittens colera pugit mntid
 vt fiter emittat et pntit mntulos

fictis ad apperend' mcatid' ppter quadno
nullis accidit colica ex q' pori felles
opilacoe Adhur aut' ead' colera p' dicitur
porid' in mixta sterco abluat' a parte u
stosa intestina et emittat' ea ut p'as
licberius p'fice' valeant opacoce' p'na
lis aut' colera p'dm' suas p'etates deficit
abista Et quia declinatio e' multas m'as
ideocaa' in n'alis colera multis fit modis
Inque tame' e' duoz' modoz' fit em' aq'm
in n'alis ppter m'atam et ex'nat' asua p'd
sibi humorem admittit' Aliq'm aut' ex
sue g'rae'is qualitatibus deficit' fit i
n'alis Et p'oi quide' mo' fit in n'alis duobz'
m'ois p'dm' ad m'p'ionem duoz' m'oz' p'
uertenda' n'az' eius eo q' sanguis n'az' eius
no' p'uit' Cu' em' admittit' ei flaud' r
ip'o' epate ubi e' locus g'rae'is eius p'
in f'alis ostendens fit duobus m'ois in
n'alis p'dm' duplicem s'bam' flaud' ad
m'epate g'rae'is Simili' em' flaud' ad
m'otid' fit tenuis effiat' colera atria
eo q' cl'itas et rubra colera p'm'ota
a quositate flaud' atrim' coloz' con
stituit' Si aut' flaud' admittit' fit gros
s' effiat' colera vitellina q' ppter vis
tositatem flaud' similis e' vitellis ou
is Colera em' tata h' vocat' mixtura
ppter colere habundancia' m'ali g'm'p
tione' m'cente' Sed ea q' vocat' atri
na est que consueto et v'sitato no'ie co
lera vocat' Si aut' admittit' ei m'ela
colia q' vocat' m'alis adusta hoc ead'
fit duobus modis aliq'm' em' talis adus
tio fit ex ip'a' met' colera q'm' endelz'
p' ebullit' g'nt' ad em'itatem ita q'
ip'm' subtile quod e' in ip'a' no' sepat' sed
remanet' cu' p'tibus em'is adust' Et
hoc e' acuta valde rades' m'bra et e'
valde mala in fluxibus et ap'itibus
Aliq'm' aut' admittit' ei m'elancolia ab
ex'riori m'gredens m'p'iam' eius et huius
color no' e' ruber' v'er'nas' sed p'tis p'g'm'
obsturo et hoc e' minor' antedicta' Ea
aut' q' ex ip'a' p' m'nu' calore' i' n'ale'
g'nt' p'dm' loca in quibz' genera' d'm'idi'

mdnas d'as Que em' illius generat'
ex epate q'm' subtile sanguis admittit' et
remanet' gross' adust' sicut em'is et
hoc vocat' adusta Quaedam aut' ip'us
g'ntur in p'd' et hoc e' duoz' modoz'
aliq'm' em' colera vitellina deq' sup'us
duoz' feruore m'no' adust' et g'ntur
h'uidid' eius ita q' ex trocca' transit in
v'ima quod e' sicut v'roz' p'assi' sue
marubij Et hoc vocat' p'assiva colera
aliq'm' hoc ead' plus adust' et amplius
g'ntur h'uidid' ip'us et tuc' fit sicut
cl'ugo eis v'ridis v'roz' aliquatulu' al
bescente et clarescente v'nde h' est
p'oz' om'ibus et h' n'az' venem' ost'e
d'm' em' iam man' h'et' lib' n'alis
q' calor in h'uido corpore p'mo facit
obsturtatem et ad eod' corpore opat'
e' adh' aut' q' calidid' m'epate p'ato p'o
inducit' alborem et tandem obsturtate
et frigidid' e' opatur' ad ead' h'ud' aut'
colera humorem raris et p'dm' partid'
in v'ening' m'arentibz' sanguis p'd' r
h'nc'alis sanguis multu' m'ovet' quod
aut' a'alia p' quoz' m'umentid' et
sanguis p'dm' totid' e' colid' Et illa p'
sua et exelona' sicut leo et tigris p'
quod na' talid' no' b'n' p'it' a'aliud' m'p'
stiat' nam na' dicit' humor' in homibz'
aut' et alijs quibusd' e' d'ustas eo q'
quoz'ida' na' plus sequit' colera et
quoz'ida' sequit' alios humores Et
om'es has d'ustates op'it' sicut adq'
n'az' vult' sicut a'aliud' m'elancolia que
colera m'gra' sicut m'gra' h'olis vocat'
e' v'ltima' humorid' n'aliud' sicut testat'
Constantinus Et aut' humor' qui boni
sanguis e' f'co' sicut turbulenta et
ypocasis se'pata ab ip'o' p' r'ep'entia'
turbulencia' eius m'p'fimo' i' no' p' adus
tionem aut' m'frigidat' Quis sapor
e' m'ter dulcem et p'ontid' quicquid'
m'elancolia m'epate g'ntur et g'nta
d'm'atur ab epate in om'es venas ad
sanguis vadens p'ti aut' delegat' ad

plenem dicitur q plenem hinc her aut
 quod de ipis cu sanguis vadit dualibus
 decausis vadit ad sanguis quare pma
 e nccitatis et alia e utilitatis Ca aut nca
 tatis e ut nutat mēbra grossa trestā
 quibus amia mēbra sustentant et colligant
 sicut sunt ossa Causa aut q e utilitatis
 e ut sanguinem firmat et confortet
 et inspisset eo q amia corpora aialud
 magis sunt trestud et nutri nō pnt
 nisi sanguine in quo multū e trestitatis
 sicut ostendimq m pto libo pygencos pe
 aut q ad plene dicit e illa q nō indiget
 sanguis sicut pars colere rubee q fellu
 deputat illa e qua nō indiget sanguis
 h aut sicut dualibus decaus ad plene dicit
 quare vna e nccitatis Alia aut utilitatis
 Et illa quide q nccitatis e duplex vltis
 videlicet et pncialis vniuersalis quide e
 ut totū corpus asupfluo melancolie
 emudet Super fluo aut dico quo nō i
 diget sanguis ad sui spissatōz et me
 lancolicos mēbroz mntimentū pncialis
 aut e ut plen nutat nutimento sibi
 qvomenti sicut et cetera mēbra Causa
 aut utilitatis similis e duplex hoc em
 quod a plene vltis dicitur ad os sto
 machi inquad mfluit melancolia q
 mulgendo e id quo ad sui nutimentū
 indiget vltis fellis Et hoc fit dualibz
 decausis quare vna e q sui trestitatis
 firmat et confortat os stomachi et i
 spissat ut vltis eius melius retine
 ant in ipso Sedd aut e q os stomachi
 p sua actōz rōmouet et pvoat fa
 mes appetitū et hoc quidem dicitur p
 pnis in anacordā plenis Her igit
 melancolia nalis est fex sanguis se
 dicitur nec p e aliqua nalis me
 lancolia q fit fex et ypostas aliord
 humorū qm asclumate p residenadit
 sepit ppter sui vstositatem sicut neq
 aboleo a colera aut nali similis p re
 sidenad mēhil de quo se curand spari
 patit q fit qntes motus ipius et sub

tilitatem et paucitatem trestitatis
 ipius et eius leuitatem Et id qtingit
 melancolia simplicem sanguis e ypo
 stasim licet aut ab alijs humoribus nō
 sepit aliquid ypostasim p modū resp
 de hac segregatōz tam exis aliquid tre
 stre quod e mipsis aut per calore admetz
 aut per frigus expmēns Sed hoc modo
 gnditur melancolia in nalis et ideo nalis
 melancolia nō e fex et ypostas sang
 nis Et licet etia colera q supra vocatū
 adustam etia fit adustā emerca tēme
 sicut supra dicitur in ead colera manet
 subtile acutu et hūidū hoc aut mō mact
 in melancolia emerca adusta et mho
 e dicit emerce adustōis melancolia rubea
 et in melancolia in nali her igit nalis
 melancolia e quadruplex vna quide
 que acolera rubea per adustōz sepit in
 qua nō manet subtile hūidū q euoluit
 sed sola manet emertā q melancolia
 vocat Alia aut sepit per adustōne a
 fluitate et hoc e duplex sicut duplex
 mgnē e sicut fluitat vna em sepit
 a subtile fluitate p adustōnem emertā
 et her e falsa pars tendens ad ponti
 citatem et nō e multū mala vna dicitur
 p adustōne sepit a fluitate grosso et
 her aliq e acris et aliq pontica a
 forte qmpti sapor nec etia ista est
 multū notua Tertia aut sepit per ad
 ustōne a sanguine q e p pōis pontica pa
 rid vengenās ad dulcedmem et nō e
 valde notua etia ista vna aut sepit
 a melancolia Et hoc contingit duobz
 modis aliq em per adustōne eme
 rzam sepit a melancolia nali subali
 et h mgnā acris acetosa bullicē qm ad
 sup hūidū p egressōne eius gustū fugiūt
 muste et alia aialia hūidū stercōis gu
 stancia et h pncialis e et excoriatū
 nisi cito acrit ei m pncipis et habet
 insuper hanc maliciā nō de facili recit
 medicinā aliq aut p adustōne sepit
 a melancolia grossa et h e minoris a
 tredinis pauca habens ponticitate et
 tardius qud hē nec q ea de q am an

Diximus sicut habet hanc maliciam quod
etiam tardius quam illa recipit medicinam
Isti igitur sunt modi melancholie et ea quod
que est naturalis habundat in multis animalibus
in omnibus autem diversimode et precipue
hinc est quod non multum ad ista sed ad
istud aliqua est melancholia naturalis quod altitudo
ipsum et non invenit Ita quod firmaret
cipiat tunc illa melancholia est hinc mens
et stabilitas et confirmata spiritus quia
calidius eius tunc movet et humidius eius ad
ypostasi terrestri non invenit optime
mouetur propter tales habent stabilitas
acceptus et ordinatissimos affectus et effi-
cuntur studiosi et virtutis optimas et ideo
dicitur apud in libro de plenitudinibus quod omnes
maiores philosophi sicut anaxagoras et tales
milesius et omnes illi qui precelebant
herodotus sicut hector oncas et panus
et alij erant detali melancholia dicens quod
talis melancholia habet naturam cum ruba
quod firmosus et confirmata et stabili-
tudinem spiritus generat hinc de melancholia a nobis
dicta sunt

**Capitulum quartum et de digressione declarans
horum humorum naturam et causas et ge-
nerationem**

¶ Ut autem sic distribuitur adhuc
autem de parte humidis alio co-
pis spiritum et generationem dicitur
galienus quod quatuor dicitur vnde tunc hinc
de qui inicit corpora animalium non vnde dicitur
tunc enim membra quedam sunt durissima sicut
ossa quedam autem molliissima sicut cerebrum
et medulle et quedam media sicut caro
de et ipsum mitemus diversimode et complexionem
et qualitatibus hoc autem satis planum est
ex precedentibus Copiam autem artus ho-
idem probat quod si sanguis de vena extractus
ad lentidigne in vase ponatur statim ut
calefactus movetur lente spiritum grave et
clare vernacis spiritus clulit quod est colera
rubra et idem quod deco ad usum est non
separat a subtili est colera in naturalis Idem
etiam sanguis statim in filis subpendendo y-
postasum abstractum facit et hoc est melan-
colia et tunc consistere movetur in eo quod
viscosum sicut albumen oui et hoc est

et hinc est fluidum generat autem propter hoc ad-
stas pura et tenuis quod nullus autem humor est
co. quod est aquositas bibita quod occurrit facit illud
sed magis inicit eo quod corpus hominis componitur
et sicut et colorat aliud et simplicia non mi-
tritur aquositas autem illa autem simplicior est autem
simplicia substantia viva et ideo corpus
copiosius humorem elementis mitte nulla
est propter quod non humor dicitur meret
humorem autem dicitur generat et per alii
digestionem. Digestionem autem illa est imperfecta
et incerta illa autem completa et perfecta in
perfecta est quod movetur in ore In sicut namque
vires superficies continua est in sicut stas
et meret et superficies et non vnde habet
digendi sed incompleta propter quod tritum
autem ad orum masticata generat maturatibus
apud machinam quod tamen maturatibus non facit
tritum tritum et aqua in sicut et ad hoc
aqua coctio Confert autem maturatibus illi quod
invisio salus in qua est virtus caloris sto-
machi et quod est digestio imperfecta pro-
fecte autem digestionem sunt quatuor sicut
succedentes quarum prima est in stomacho
virtute caloris non stomachi tamen sed virtute
caloris omni membrorum quod stomacho componitur
Adoptis enim apparet ei calor epate as-
mistris autem calor plenius qui licet non
sit valde calidus tamen propter artus et
venas que sunt in ipso calefacit In ar-
tibus autem calore quibus de quo diximus
superius quod calorem alii recipit et diu te-
net Superius autem est calor cordis per-
venit quod est inter epate et cor et per ca-
lefacit dyastigmatum stomachum calefa-
ciens et in stas digone separatur acido superflu-
itas sicut eo quod abus pro in facit sufficit
ad portam epate et tunc egreditur superfluus
sicut portanarium stomachi non autem per
artitudinem misericordiarum possit trahere a-
bus nisi est multa in eo aquositas quod
finitur propter et non est de subdit alii ne-
quod tunc eo pro separatur nisi plus ab epate
humor ab alio separatur Ad autem tunc sit
massa alii tunc multa aquositate a sto-
machi separatur totum hoc est in similitudine
passane propter quod ab antiquis propter

massa pofanaia vocat aquibus aut
 gressu pofanaia vocat hylus hoc e succo
 hic ergo hylus p mfaicas mporta epate
 attritus diuidi per ramos porte epate
 q mgerunt piam epatis adeo m multa q
 q capillaris e eius diuisio Et hoc idco fit
 ut totid q epate efficit et vntus epatis
 vbiq totid hylid vbiq attrit et dirigit
 qui tamc mgerbo epatis colligit ad vena
 q e mter cor et epate et ibi per emulge
 tes duas superflua aquositas abcedit ppa
 et dirigit ad renes et vntuositate illud
 et sanguinolentia modica q remanet i ipis
 renes mntit et reliquid colat ad vesica
 dirigit et emigit p vgam sue p collid
 vesice illa aut ps hyl de sub e q tuor
 humorid dicitur et h amedio cordis q
 lamo accipit vntu mntendi pcut m phis
 ostendim Et mgerbo isto epate pda per
 fiat digestio q iam mceperit m pma po
 ta ipis mfiari aut ead mfiare pcut
 ante hitis dicitur Et sup flua quid abiat
 e aquositas mnia q no de humorid aut
 hyl suba pater igit q sanguis boni ad
 efficiens e calor nalis digestus patus
 p m pportom Ed aut matialis e id quod
 de calis et patibus e mntentibus est h
 tu formalis aut ad e decoctio sine digestio
 q ueniens Et ca formalis e mntire corpa
 Efficiens aut ad colere rubee e calor ig
 neus sup fluis m epate ppe vbi humoris
 hardom ppus e locus gntans Edus
 malis eius e id quod de calis et patibus
 mntentibus e subtile dulce vntuosida
 actua Et ad formalis eius e digestio su
 p flua formalis aut ad e nntas et vntitas
 pcut sup assignatus Efficiens aut fluit
 e ca q e m epate caliditas diminuta Ed
 aut matialis eius est q de calis et pa
 tibus est grossid humidid vntuosid frigidid
 Et formalis ad e digestio deficiens a q
 plemes formalis aut ad e nntas et vnt
 litas qd noiaua Melancholia aut na
 lis ad efficiens e eius qui m epate e
 calois temperamta ad refrigerio aliq
 In nalis aut ad efficiens e calor aduice

ab equalitate recedens Ca aut matialis
 e id quod de mntentibus est vehement
 grossid et parid humidid Ed aut formalis
 e residencia giuando vntosita sine defen
 dens formalis aut ad e nntas et vntitas
 quas supius assignatus vntuosita aut me
 lancolie q ali sup habundat m quorudam
 luc corpibus q quibus cas gntibus frigidis
 gnari consuevit diuidi pma e sup flua
 epatis caliditas mntentibus humorid La
 plemes attrahent cam debilitas qd est
 frigidis mntensio et habundancia qd est frigo
 ris non excellens ad vntuositate humo
 res deduces p hndi vntuositate qd est
 frigidis non excellens qd est perseverancia
 ppter cam ead vnta et altera e mnt
 itudo m firmitate pteapue si longe st
 Ille em eam mntentibus et humorid
 et corpus deducit ad vntuositate m
 lancolia aut multiplicata stat mter sto
 machid et epate et tuc qd q mntis sa
 nguis et alidit bonoris humoris gntans
 vt aut dicitur gntalis case efficiens gnt
 itas humorid sunt caliditas et frigidis
 Ed caliditas temperata gntit sanguis Ed
 cedens aut colerim rubeam Multa aut
 ex cedens gntit melancholia accidentale
 ppter mntentibus qd fiat qn omibz tamc
 hys pportis actua ad passuas et ca p
 suas ad actuas attendenda e qualitate
 pcut ppus mntentibus libe vntuosita et
 nec qd qd qd vntuositate dicitur
 qd semper vntuositate vntuositate gntit humo
 res pbi similes Contraria em frigidis
 gntatur a contrariis per accidens 2no p
 genad essencie Et sic vntuositate frigida et
 pta frigidis gntit humiditate superflua
 non quidd per essencie sed per digestiois
 debilitatem Et talis e m homine marro
 vntuositate mgero artas vntuositate laxand
 vntuositate qui leus hoc e qd sine pilis
 habet corpus Et ipis est frigidis et ti
 midus hnd semid pteapue Et id gntatur
 meo quod cepi semibz gntit hnd e hnd
 ditas mntentibus adherens pcut et m se
 mibus qd semid p mntentibus sit frigi
 did et frigidid p mntentibus gntatur sicut m

libro de etiaibus deatid est admodum
hoc q dicitur sunt mra qplent digae. Sin-
guis aut et quod ad eo fluit de alijs hu-
milibus qz digam habet inter venas ex
calore que habent a corde et epata et qe-
tam hnt in mebris inque distillant. Et
supfluitas pme digestionis purgat p ege-
stionem. Et 2e supfluitas purgat p vrmid
et pars eius trahit ad splene et pars ad
lystun fellis. 3e aut supfluitas et qe-
tate pur-
gatur pporas manifestos et occultos per
manifestos em purgat sicut flegma per
nares et melancolia per oculos et colera
per aures per occultatos aut sic per su-
dore et corpis pordiae. Et eius aliquid
egredit in pilorid pnam et aliquid in
ungues format et comia et alia mapos-
temaibus. Non aut ptermittend e quod
sicut dymna somes in humores r alibz
aliqui subtile sunt alij aut grossi. Et
quorundam aialud subtile sud humores
sunt et subtile pellis et porosi corpis
Et q subtile facile resoluit id humores
talud ad spiritibz cito resoluit et tunc
valde debilitant ppter quod delicatibus
vtentes qui subtile sunt humores como-
dico motu uel labore multum debilitant.
Quidam aut p humores mouetes sicut
motus labor et calor mouet sanguine et
coleram rubeam et forte etiam melancolia
et de mis corp cada pectis uel cogitacio
de talibus ppter quod fluens sanguine p
nares phibet uel p aliud locu phibe
appetere res clares rubecas et cogitacio
de pnis. Et id eleuatiuis ostendi ruber-
um uel sanguis ut sanguine motu ex-
cipit ad plud. Et in feruore coctis con-
tibus ostendunt alij vt stes illis como-
tu sanguine inducant in fetu. Quies aut
et frigus et somn9 flud multiplicat
et sedant humores. Et ideo r pstant r
grossant. Contra quad antiq pona coera-
tuo ludas mescatris et gymnasia et
mpalestra et mactis hui9 ludis quibz
grossitas et viscositas humoru dissipat
et euentant corporu et contra calor p-
pitius in eis pterditas aut humiditates
p mebris aialud humiditates ex hys
pilate et hys qsequit sicut sperma

et sudor et lac de quibus tempus e pro-
pcedi qm de natu sanguis pleni9 et
ptractatid qui humor gnalior e mebris
hualid

**Capitulu qntu de telis et carne et
retis hmoi et nebris homogenis q ex
humoibus hnt general sicut spum
et fagmen**

icam9 igit q sanguis r hnt
bus sanguini e humor nuf-
ens qui potencia e caro r
aialibus sanguine hntibus

in quo due sunt qualitates vitz q sunt
calidid et humidid. Quia tam9 sanguis e
in se qtmens et ad alias humores curtes
ad eo ad mumentid dulsor aialud mebris
vistosor sicut neruus et vena. Et dicitur
sicut sunt ossa id in sanguine multoz aia-
lud extendent quedam fila que p q media
inter nam substantie venar9 et neruoz
et hnt ypostasud respiciend ex qua sunt
ossa et mada et spissa et dura et ille sa-
nguis de facili coagulat ppter que qn
fila mpo vident ee cantexta ad modid
tele coctis em filibus telis sanguis
etiam munt tele corpis ead munt.
In omnibus em corpibus aialud snt tele
sue pammuli in volutes de fa melina
coptis corp. Et quedam illas telas non
pnt stndi ita q aliquid de ipis ab stndat
ita q iteud coagulet tela et qplidet
et recostat eo q sunt facti de hudo
pmo radicali. Accidens aut hoc snt ppe
hudi telas diuersificat valde mebris
q telas hnt in quibus em aialibus est pm-
quedo qda mpta cu tela p qrbid mpo-
tid e cu syphat vems. In quibusda aut
telis no e hoc sed snt sine pmguedie
sicut dura mater capitis. Ad huc aute
iste tele no extendit ad qlibz os ita q
qlibet os apis muouat sensibilid sed q-
libet alioz mebroz nobilitid hnt telam
p muouente sicut in pmo libro in ana-
thomia dymna. Maxime aut am te-
larid corpis p ille q snt mcapite que
snt due sed vna illas q e ad testam
capitis est spissior et farior alia q in
mediate qmet cerebrid. Et p q istud

maior e ca q e tela cordis hoc e ca que
 cor involuit ipm qm hic lo no loqmur n
 detolis mebra involuclibus p istas aut ce
 las est sensu i mebris insensibilibz q ipis i
 uoluit Et id qm ab ope coceriat tela i uol
 uens ipm que hē sensu et pcutit actu dolo
 rosa no sentit qm in sensibile e os nrs se
 su pamiculi qui involuit ipm Zyrbud aut
 ecia hē telam sibi per mota q syphat su
 pra nauatū Et ante atal hns sanguis hē
 zyrbud Et in quibusda atalibz est zyrbud
 multi sepi et in quibusda pauci qm iud a
 zyrbu pendet a medio ventris ubi gple
 digestio maialibus q sibi sliā gnant atalia
 q hnt dentes motuqz mandibula anteriores
 qui ma ptes dnt et pendency zyrbu tra
 mestina appat future cauda In hys aute
 q gnant atalia et tarent dencibz antiaibz
 in supioi mandibula pendet mieu zyrbu
 auentre maiori qui vocat stamachid Vespera
 ecia atalud tele sine pamuculo appat q
 uis remota sit et ab plura agnibus telaz
 eo q mehil involuit mpa sicut involuit
 mebra meclis Et ostendit et conchit qd
 no facit tele sed in sliā qvemt ad telis
 eo q nervose e sbe sicut tele idme aut
 atal generans sibi sbe atal opuda hē ve
 scam telarem disticta ouans aut atal n
 habet vesperam pter gna lacertaz et p
 atal quod laba vocat quod ecia mēndē
 gm lacertaz licet sit pmguis illo dvespa
 aut mōtuoz mūqz exyt hūditas vrme
 eo q congelacōe moras obstruit colla ei
 porquod vrma effundit Aliqū aut mvep
 ta respdet ex vrma supfluitas tēstis
 sicut glutinosa et h calore corpis coagula
 mlapidem et sit atal illud coagulapd cal
 culosum qsta igr q dyma e nā venaz
 et nervoz et carij et telaz et piloz et
 pleaurd et vnguid et vngularz et comid
 et denau et rostraz et ossid et cartilagmid
 et alioz homogemioz mebroz q sine sliā
 ipis Caro aut et sibi simile mebrū quod
 loco carnis e mōmibus sanguis hūctus
 atalibus et e caro pōita q supplemētū
 vacuitatū q sine mter carū op nūis et
 de maūis sicut ecia m pmo libro dyma
 Que aut genca et portio ope e ad p
 nam p istud ca cep est carnis q e m hū

tiluodt ope ad sumle carni q e in hūtibz
 pmas est aut caro matialis pars in flu
 bus per mēmentū et effluens p qsmēticū
 calorem Et ideo sine absidat sedm dyametro
 longitudinis sine absidat sedm dyametro
 latitudinis semper recrescit et cito no ei
 recrescit tm sedm longitudinē maia qm sū
 dit no absisa sed reconplidat caā nervus
 et vena qm sedm longitudinē sūdūt sed cep
 qm absidit sedm latid recrescit adhuc
 caro aut est m hūibz q sūe m fōia et supiora
 mebra qm in fōia p m giora et p pōra
 ppter sanguis et melancolicū qui m hūit ca
 supiora aut venāoz et clariora et m g
 p pōra ppter sanguē subtilem et clarū aut
 entem caā sine supius amplius aut caā q
 fuit vne magne et ample sanguis i eis
 in eis e m gter valde et ventres corp cū
 magne et caro corp pauca eo q calor pa
 forans ca e magnitudinis venaz et m
 eis sanguis e adustus qui q sūmē semper
 carnem et turgentem facit ventre E
 contra aut ventres p pū ppter appōita
 cam caro est multe pmgledmē ventre
 aut pū uoco non pquide sedm pmguedz
 q ante mestina et circa ca sicut amu
 lat sed qm meatoz mestinoz p sicut vno
 appntes amplius aut mē zyrbud et pmg
 uedmē q sanguis e multa dūeritas qm
 zyrbud ppter sui hē sicutatem et pcutatē
 puluisatur qm sicut mambus p q q dōca
 tidē pmguedo antiquata et conficata
 atq liquefit Et is plus ad sepiū q ad
 sanguē zyrbud declinat amplius aut pro
 dud m quo decoquit caro atalis habūdantē
 pmguedme et hnt pūos meatoz m ven
 tre et vems no coagulat sicut coagula
 cōe sed constat aliquitū ad sūt in frigi
 datū sicut sagmen sicut p dū equi et
 porci et canis eius aut p dū qd halū
 dat m zyrbo et sepo q gelat et m dūat
 sicut capre et ouis et vacce et alioz pūū
 qd em quod molle remanet postq q sicut
 et m p p p p fuit no dī gelari uel coa
 gulari adhuc aut m loco et situ dū sicut
 qm pmguedo sanguis e mter carū et car
 nem sicut appet m dūso porci et ventre
 zyrbud aut et sepiū no sūt nisi m mōta
 carne et circa mestina et vens et ideo
 zyrbud et sepiū sūt grossa m corpibus

grossis multas carnis sed tenua sunt
macilentas corvibus adhuc aut pinguedo
sanguis est in his que hnt dentes motas
mandibula sicut est homo equus canis et
porcus zyrbid aut et sepid sunt in his q
dentes non hnt in supiori mandibula amp
aut epax quod est in uis mabrato mabrato
in quibusda aialibus multas pinguedinis
venitur sicut in eo quod vocat celesti de q
in ante hnt multa diuina quiddam an hnt
marmoris ligatur caro epata et gntunt
ex eis multa pinguedinis oleagmeam et
mcorpoc aialis non est pinguedo
sparsa per carnem uel per uentre sed
epate solo Et huius ca e ut calor epate
qui mcali aiali modicus e melius tunc
pauca multa pinguedine retinet amp
aut licet gressibilia et volatilia epax he
ant in dextro et plenem in sinistro in
contra multi pisces inueniunt qui epax
hnt in sinistro et plene hnt in sinistro
sicut hy qui vocant kili de uis pistu
marmoris multi etia pisces hnt plenem
super intestina Et quedam gna hnt plene
diuisim ad utraq partem plenem hntes
sicut quedam gna genera marmoris que
toma uocantur quiddam etia mtrilub pti
bus hnt ab utraq uidelicet latere et
ante uentrem in medio latere sicut id
quod celesti uocat zyrbid aut pistu q
tuda no e sepid sed mixtu ad pingue
dine qua sagmen uocantur et no ad can
fat non coagulat sed molle remanet
Sed no oportet latere q zyrbid equat
e uno quide mo uocat zyrbid pingue
do ptauid intestina in uolues et sic
locuti sumus de zyrbo in libro pmo in ana
thomia alio mo uocat zyrbid azo id e
q nos sepid q siueus appellare et sic loqm
hic in capitulo isto adhuc aut in zyrbo q
tuda pistu est pinguedo sagmosa mixta
cu carne et in quibusda e sola sepid sm
se Sed gnale e q ome aial hnt ping
uedinem non sepid a carne e pauca
pinguedinis in uentre et zyrbi pauca
sicut aial quod grece entelz uocat Et
est quoddam genus pistu marmoris mtra
aut aialia in grossam in uentre comita

ibi congesta pinguedine et papue flaua
tica pauca motus consistencia eo q calor
hebet mcalibus quid quide mimentu
sed no gsimut aquositate eius neq mtra
eleuat ipm distribuendo per mebra et
ideo pmo sepid cond solus coagulat ante
intestina adhuc cerebrum aialis hntes ping
uedinem sagmosam e uictuosam sicut e
cerebrum porca Cerebrum aut aialis hntes
zyrbid siue sepid est sepid et durus qua
altius aialis amp tunc ut renes est
multa sepid in hntibus sepid plus q taq
loco ppter sagmosam aquositate quillit de
climat ab epate dextro aut uen ppter
maiozem calorem mag hnt de sepo q sinistra
Aliquatenus aut tanta sit circa renes se
pi massa q fortasse accidit egritudo
aiali quod mtrid habet et sepid circa renes
Et hoc contingit maxime aiali quod na
e multi sepi sicut accidit agno qm si re
nes agni circi quaq cooptant sepo mo
rietur eo q impedit attritio et colame
tu urme Sepu aut ueni multiplicat
ppter bona pastua Et id in bomo et
pingulis pastus morunt sues ppter
eo q urma no attritua ad renes re
dunt ad epax et corrumpit ipm et
ideo mutant sues apastibus et
sapientibus a suis pastus ad loca arida
salsa pauca gramina ut no accipiat
pistum sup nitatem adhuc aut id quod
e supra pupilla oculi est multa sepi et
pinguedinis quus ipse oculi in sua sicut
sit durus et pteapne maquatit sicut
in balena quod gtingit ppter uicinitate
medulle cerebri et loca frigiditate et
mimentu quod ad illa loca delegat aq
sitate in meta em balena uerum nu
per in pelibus marmoris gemame emisit
pocula uideat magnas amphoras sa
gms Gnale aut e q ome aial multi
sepi et pinguedinis est est pauca seid
siue mas siue fema sit eo q matia seid
in pinguedine quid et id auce multas
pingues pauca et ualde pauca facit
dua

Cap 6^m de diffamibus sanguis

Anguis vero est ista dippo
 Caninus enim alius est omnibus
 animalibus sanguinem habentibus et est
 humor in eis natus et natus
 ante et in vase quod dicitur vena pulsabilis
 aut quiesca et in nullo alio membrano con
 tinetur nisi in corde solo quod circa septem est quod
 cor sit principium venarum et digestionis se
 in antequam perantur et sanguis aut quod non
 tactu pare alicuius copio sed potentia solus
 non habet sensum tactum in aliquo loco corporis sed
 est insensibilis sicut et superfluitas ventris
 non habet sensum alique nec hoc mirabile
 videtur quia et ea que sunt partes actu
 corporis animalis sententias aliquam carent
 sensu tactus sicut cerebrum et medulla et
 aut vena ubique in corpore capillariter
 sparguntur ideo ubique caro madet sta
 tim coit sanguis nisi caro corrupta et
 immortua fuerit Gustus autem sanguis cum
 sanus et incorruptus fuerit est natus dulcis
 et color eius est rubens et non est valde
 spissus nec valde subtilis nisi capis et
 in diversis vasibus et membris in quibus
 coagitur maior subtilitas et minor. Martia
 enim est subtilior et in ventre cordis simplici
 et in pulmone quod malis adhuc autem
 aut quod diu manet in corpore animalis est ca
 lidus et humidus et quod extrahit et in
 frigida coagulat frequenter sanguis est
 omnium animalium notorum nobis congelatur preter
 terram et leporem et si quis alius sanguis
 horum sanguinum similis in natura sicut forte
 tyrogilli que nos hominum vocamus et
 forte capoli qui in nullo vivunt nati
 terram et huiusmodi est quod horum sanguis est
 rursus et melancholicus et siccus et id
 fila non habet que contrahunt ipsum ad coagu
 lationem animalium nisi extrahantur ab eo fila
 per colationem ipsius et sanguis rursus a
 lius aliis congelatur propter multam filosi
 tatem ipsius autem quod dicitur animalium
 secundum suum genus est bene dispositus non est
 valde multus sanguis In hominibus enim huius
 dispositus non est tanta multitudo sanguinis
 sicut in hiis qui frequentius potant multum

omni preterea quod est forte et rubrum
 Illi enim multum accipiunt sanguine nec ita
 sunt multi pauci sanguis sicut hi qui
 sunt valde pingues et crassi in corpore
 huius sanguis crassus corporis paucus est et
 multus eo quod aquositas eius separatur in pingue
 donec quod est in augmenta pinguedo tanto
 diminuit sanguis et stringit vasa et
 meatus Sed hoc habet corpus sanguine de
 quod cito putrescit propter suam caliditatem et
 humiditatem quod de facili evaporant ad extra
 preterea tamen citius putrescit propter ossa
 eo quod ibi fortior est calor resolutus et pu
 trescens humidum plures enim ossis partes
 dantur volcano sicut dicitur in pedatiles in
 ter cetera autem animalia homo habet sanguinem
 subtilem valde propter sui tactus nobilitatem
 Sed aliorum animalium quod generatur in utero
 sibi similia et spissus et niger valde
 et tristis et maxime rursus et asinus
 et huiusmodi melancholicorum animalium Adhuc autem
 in eisdem animalibus sanguis qui est in
 superiori parte corporis est spissior et ni
 grior et in inferiori subtilior est subtilior
 et clarior propter eam quod supra diximus
 amplius autem ex calore et propter quod ita
 sanguine a corde pulsatur sanguis sicut
 pulsione arterie hoc est diastolon et
 systolon licet enim ita propriat sicut
 propriat in artia et sic pulsatur in omnibus
 venis animalis Nulla autem humiditas est
 vasis corpori preter sanguinem sed alij hu
 mores cum sanguine multum quod dicitur periculosa
 membra determinata et sanguis quod pro
 est in corpore animalis habens sanguinem quod diu
 vivit ipsum animalium autem in prima generat
 propter quod creatur ex sanguine est cor et
 ipsum est propter membrum in quo sanguis
 in embione invenit quod in matre for
 In corde enim sanguis invenit in qua
 perfectione et in membris corporis em
 brio accipiat et eorum quod carent corpora
 animalium sanguine moriuntur animalia propter mul
 tum sanguinem cuacuorum et similiter quod
 multus est super habundans sanguis ge
 natur in corpore ex humore sanguis

ebullit calor et remittit et tunc sanguis
ingrediens spissat sanguinem et aquosum facit
eum Et tunc est causa egritudinis fluxu
tumor Et tunc aquositate in misset aliquid
sanguis et preter hoc aliquid forte sudat
aliquid sanguinem et hoc precipue contingit ex
vna duarum causa aut em accidit hoc propter
sanguinis multitudinem aut propter aquositate
sicut dicitur amplius tunc in summe fit in
gressus spiritus et sanguinis ad interiora et in
vigilia fit expansio vbi fit ad exteriora quod
em in dormiente pauca est sanguis in
manu festo et multum in profundo Et in vi
gilantia est Et ideo tunc pungit ad assuetudinem
pellis corpus dormientis pauca exiit
de sanguine et multo magis prope exeat ex
voluntate dormientis vigilanti Adhuc autem
tunc sanguis bene fuit decoctus et digestus
fit exco spissus quoniam est calor temperatus non
assuescit sed multum guttens de sanguine
Et tunc sanguis qui est in uenibus alteratur
et corumpit ad spissum tunc aliquid diffi
dit de epate in stomachum et exiit per
vomerem et aliquid aperitur orificia ve
narum capitis et fluit de nervibus Adhuc
non exiit sed putrescit in aliquo membro
in quod in furore est avens fit virus et a
postema Et dicitur acor poro putredo quoniam
vitus maturatio fuit et quod in infanciam
amplius aut inter sanguinem magis et facit
diversitas quod sanguis femine propter mai
orem frigiditatem quod plerumque est spissior
Et ideo est pergens et nigrescit et nigrior
quod magis in mas et femina fuerit in
bona dispo sante et in manu festo
corpus fuit magis de sanguine et prope mortu
to Et in masculis et comiso Et mulier prope
quod est femina hominis multo plus est de sang
quod in corpore fuit aliquid alius aialis si
oportet quantitas corporis sui Et ideo fluit
in menstruo sanguine plus quam femine aliquid
aialis huiusmodi efficitur videlicet mollia
est corpus sui et delicatius alius et habu
dancia eius quoniam em ille debili calore
mullis multum guttens et non bene emat
neque assuescit oportet quod viam habeat e
manandi per menstruum Et per menstruum
purgat corpora caro ideo magis in fir

mitate nullis quod vni proprie tamen magis
in currit sanguine fluxu per nares et
per emorroidas aut per mares et sic em
in firmitate sanguis fluentis variis
fluit accidit muliebilibus amplius aut san
guis diversificat sanguis secundum quantitate
et colorem qui apparet in ipso secundum dulci
tatem etiam quoniam in infancia est tenuis et
aquosus sanguis et in uenena acaoris
caliditate et metate virili est constans
bone dispo et est multum sanguis magis
dicitur et talibus in senibus aut pauca sang
uis spissus et nigrescit tunc hiis qui medietas
sunt etate sanguis fit temperate quantitate
et temperate caliditate Adhuc fuit sanguis
semel tunc congelat tamen in corpore quod
extra corpus et sic non facit sanguis in
uenis Sanguis autem efficitur aquosus quoniam
duarum causa aut em ideo fit aquosus quod non
est digestus completa digestione propter calorem
terminantem dulcitate aut quia sanguis
est spissus frigidus digestionem non obediens
tunc em trahit ad aquam nam ex se ipso h
igitur dicta sunt de sanguine nam et diver
sitate et hiis em et alia sunt agnosti
**Capitulum de natura et diversitate huiusmodi
medullarum**

Consequenter autem docet ponere
naturam et modum medullarum
humiditas quoniam medulla est una
humiditas corporis animalis sa
nguinem humidum et dicitur autem fuisse quod
omnes humiditates quod sunt in corpore naturali
oportet quod tunc in vapores ad hoc apparat
quia aliter offendent in ordinata et ledent
corpora et putrescent eo quod ipso tunc non
terminant Sanguis em est in uenibus Et
similiter humores quod currit ad sanguine
Aliud autem humidum quod tunc sanguine non
est huiusmodi sua receptacula detenta sicut
colera rubra huiusmodi in felle huiusmodi in splenem
melancholia et sic est medulla in ossibus
ad ossium nutrimentum Aliud autem sunt in
vapores in membranalibus aut in corio aut in
vehere sicut cerebri humor in pia matre
et humores oculi in membranis et vicia
in corio vespe et humiditates eliqua a
stercore per vapores venarum Medul
la autem magis sanguosa est in corpore

corp qui in etate processerit est medulla pig
 uis sanguis si pinguedo sanguis habundat
 in corpibus eorum Et huiusmodi est quod etiam pcedit
 est tertiū calidū qui gnat sanguine aquosū
 qui de facili pinguescit sicut ex andictis
 sanguis manifestū nō aut in omnibus opus
 ē medulla sed ē mēbris q̄ concava tñ q̄nō
 bus em̄ vacete maḡ et pedis medulla nō r̄
 venitur et ipā sint durissima adhuc aut
 nō semper est medulla in quibusdā gcauis
 ossibus eo q̄ in ossibus colli leonis medul
 la nō movet̄ nulla om̄o appet̄ q̄ste igit̄
 q̄ dicte sint hūiditates p̄ corpore ap̄ma
 gnacōe et semper manent̄ m̄p̄s quam
 dū vivit̄ aialia

**Cap octavū de nā et dypōne hūiditatis
 p̄natice p̄t d̄ etacōe dubioꝝ q̄ p̄ de hac
 ipā hūiditate m̄ p̄stacos et p̄p̄ot̄eticos**

Humiditates vero p̄tius gnate
 in corpibus aialud̄ sint q̄ p̄
 tinent̄ ad salutem̄ individuū q̄
 nō ad p̄manēd̄ p̄t et sic p̄ma gnata
 et lac quod ē m̄tmentū id̄ gnata m̄p̄s
 q̄ gnant̄ similia Sed dicit̄ ē q̄ p̄ma gnā
 ex sanguine optimo digesto q̄ta digōe et
 subtili Et is emittens multū de p̄mate
 pallescit et debilitat̄ tñ q̄ntū debilita
 ret̄ si q̄dragies tñ de sanguine emittet̄
 Nō aut̄ sit hoc q̄ p̄ma ē res abilitata
 ad transfūdū in mēbrū et tū q̄nt
 in maiā q̄ntitate q̄ remanet̄ in mēbro
 de statuatur mēbra ab eo quod ultimo
 q̄venit̄ ab eis Cū aut̄ sit ē in mēbris
 sup̄flūd̄ ip̄ius evaporat̄ in pilos lac
 aut̄ genatur̄ nō ab ultima digōe com
 p̄to sanguine sed ex sanguine qui nō ē
 complete digestus q̄a digōne p̄vena
 et defectur̄ in m̄amillas et albedine mā
 millarū q̄nt̄ in albedine Sp̄ma aut̄ n̄
 ē in omnibus aialibz separat̄ ita acorpilud̄
 q̄ mōna t̄teta sit retēnā q̄fuct̄ p̄d̄m̄
 in quibusdā h̄t̄ talem̄ separacōē sic in p̄st
 bus masculis quorū p̄ma separat̄ coll
 git̄ in quadā tela Et ē indus d̄m̄sim
 et scād̄m̄s interfectū sicut et sua p̄f
 tū feminarū et hoc vulgiter vocat̄
 lac Gnāliter aut̄ loq̄ndo de humore q̄
 p̄ma vocat̄ d̄m̄m̄ q̄ p̄ma ē sup̄flūd̄

q̄ separat̄ aqua digōe q̄n̄ tā celebrata
 za digōe humor distillare incipit avens
 in mēbra et nō ē adhuc coagulata et
 assimilata et v̄m̄tis mēbro p̄ticulari
 Cū aut̄ hoc sup̄flūd̄ quod sic separat̄ am
 b̄re sit optime digestū quo v̄ti digōe
 p̄t digeri ē ap̄m̄ potencia p̄m̄qua qd̄
 libet̄ mēbrū p̄cipue tamē ē potencia
 mēbrū radicale quod ē arteria vena
 et nervus et huiusmodi alia em̄ p̄t̄ caro
 sup̄plēta p̄ vacuitatē et nō exigit̄
 ad ea tantū studū digerendi p̄ natāz
 Signū aut̄ huiusmodi ē q̄ sepe albedō p̄mata
 ta in corpibus d̄m̄m̄ mēbris durioribus
 videtur ad herē tamē m̄tens ea q̄
 aut̄ d̄m̄i m̄lti digōne v̄tū q̄pletū q̄
 adeo dicit̄ ē q̄ si p̄ticularis mēbrū est
 digōe q̄pletū tā est p̄ticulari mēbro
 ap̄tate et sup̄flūd̄ quod sepe ab ip̄o
 nō h̄t̄ v̄tutem̄ fōmādi totū corp̄
 sed partem illā tantū cui ē sp̄ma af
 similitū Signū aut̄ eius qd̄ d̄m̄m̄ ip̄m̄
 ē digestū ad mēbrū radicale v̄tute
 et potētiā ē quod ap̄m̄ ē globosum et
 glandulosum q̄n̄ ē efficac̄ ad gnacōm̄
 Constat aut̄ subtilius et melius q̄ me
 liois v̄tū p̄stceptibile t̄m̄tmentū et
 restantūz radicale p̄tū separi Quod
 ergo illis sup̄flūd̄ p̄mat̄ est p̄d̄ q̄
 depurat̄ gnacōm̄ eo q̄ ex illo totū corp̄
 fōmāi pot̄t Et si illud̄ indiget̄ sup
 plēto vacuitatē illa p̄t̄ fia ex san
 guine mēstruo sicut et sit m̄cam̄nato
 ex m̄tmentis p̄d̄ario m̄q̄ subtili et m̄q̄
 nobili Sp̄ma aut̄ d̄m̄dit̄ in p̄ma vi
 et p̄ma femine sive in p̄ma masculinū
 et in sp̄ma femininū Et sūt̄ alia
 inter antiquos v̄tū v̄m̄uore h̄ d̄m̄s nōm̄
 p̄mat̄ p̄ticiparent et quidā p̄ntes p̄oy
 cos sicut plato et p̄ensippus et apollo
 et t̄m̄d̄ s̄q̄n̄ galenus et huiusmodi v̄m̄taco
 constant̄m̄ d̄m̄erit̄ p̄mat̄ nōm̄ v̄tūz
 p̄am̄ v̄m̄a v̄m̄nē masculo et f̄cē Et
 v̄tūz corp̄ organa gnacōm̄ d̄t̄a h̄t̄
 Et p̄mata v̄tūz v̄tutem̄ fōmādi dar
 tūc h̄t̄ et h̄nt̄ ē in p̄id̄ q̄ m̄ra v̄f
 castatem v̄tūz p̄mat̄ continet̄ Et

+

tamen cum hoc dicitur virtutem actiue forma
eius esse formatorem in spermate masculi quod
et spermate una femine hoc autem antiqui plura
mirabili confirmabant signo quod videlicet
aliqui sine masculo confortati viri facta
semine et impregnati esse ipsa et gignit
et parit Confortationem autem hanc dicitur
fieri per telas preapue in primo et quarto
limite in quibus virtus stellarum est magis
certa et magis efficax adducit etiam ad
huius assertionis defensionem quod frequenter
videmus stellas novas in primis figuras
spermatibus que sunt contraria virtutibus fo
mantibus et sunt in eis sicut quod ex parte
parte gradatim homo autem ex semine huius
similitudo thauri autem aliquid huius de quibus
nos intentionem fecit in primis philosophi Non igitur
ut inquit mirum est si stelle matris
virtutem spermatem facit in in herente aliter
causam dicitur facta principium generationis non est
per nec apparet feminas spermatem sicut
plurimum in in strare sanguine in estrum in quo
amnis viri operatur ad huc autem oppositum
autem et omnis stola in partibus dicitur
nunc videtur eundem effectum causam duas
causas per unam et eandem intentionem causam causam
Nec autem in natura est unum et idem et ideo
non potest huius duo efficiencia generationem ipsam
per unam causam intentionem esse autem una et
eandem intentionem si virtutem spermatem secundum
efficientem causam virtutem spermatem forma
tiam ad huc autem sufficit omnis sperma
masculi que est causa que natura non potest
cristet sperma femine ut sic operatur ex
vno et non indiget duobus ad melius
et quodiosius sit operari ex vno quod ex duobus
bus ad huc autem si verum est quod dicitur
non esse desiderij similitudo femine ad ma
stulid desiderio masculi matris ad formam et
desiderio turpis ad bonum Scimus enim quod
huius que in primis sunt determinata per materiam
virtutem actiue nullam partem habet ad formam
similiter neque turpe ad bonum sed in ma
teria est posse fieri et in formatiata virtus
efficiendi illud quod si fieri potest in materia
Et hinc sequitur auerroyes et auerzma
et omnes qui in natura subtiliter studuerunt et
in medicina autem ignorant quiddam rationis et
philosophi Galienum proferunt sententiam licet ad eos

non potest de vno nec de alio proferre
iudicium dicamus igitur ad apule quod natura sper
matis non virtute dicitur de omnibus sper
matibus masculis et sic neque dicitur sed virtus
et postius secundum rationem perfecti et imperfecti si
perfectum et imperfectum secundum eandem virtute
accipiantur actiue uel passiuam per dicitur nomen
illud de duobus spermatibus secundum quorundam
quod licet in spermate femine sit quedam
forma que sit inchoata tamen hoc non est
in primis in se sicut confusa et inchoata forme
in materia Et secundum passiuam potentiam
in primis et non secundum actiue hoc videtur pic
tagoras confusus quod malum principium
ne possit masculum et in alia femina h
causa est ad quod antiquissimi autem philosophi sicut
thales et pythagoras et porphyrius dixerunt inter
virtutem formatam dicentes quod virtus in for
mativa que est melius dicitur in formatum
Et virtus in qua formati forma est in
materia forma autem secundum se habet virtutem forma
tiam sicut formatam Et formatam quidem
deditur spermati masculi in formatum
deditur illud spermati femine cum tamen actiue
que habeat formam Sed una dicitur materia a
gentem per se ipsam sua alia autem incho
ata dat materiam in hoc quod ex ipsa forma
possit fieri potentia ordinata et incho
ata Et huius exemplum optimum est in ex
emplis pythagore qui ad masculum quingit
band et quadratum ad feminam autem malum
et aliam parte longius quadrangulum ma
lum est enim nec malum est in se per aliquid
bonum quod est parum et quod est et ideo in
perfectum in primis et preapue secundum quod ma
lum sit rationem turpium Similiter autem et al
ta parte longius per allellagramum non
habet quadrilateram figuram in se per aliquid
quadratum quod est in primis confusum et in primis
fectum et distractum Ratio autem quod malum
sit bonum tota est in bono Et ratio que
aliam parte longius reducat ad quadratum
tota est in quadrato Similiter autem dicitur
de natura spermatum de duobus spermatibus
et est mirum de plone quod hoc aliquid quod sit
videtur et per se per dicitur obliquo hoc
reperit negavit dicit enim plone spermatem se
parat in sigillando materiam diuersas

p hie pcut masculus se hie ad femina
 unus em masculo mulato implet feminae
 pcut forme spate cedem manere intras
 implent matras quod nichil aie et dicitur
 nisi credit tota implentur scia et actue
 r masculo et tamen r masculo pcut hoc ne
 gans dicit collid et gloten q sic vocat
 et sufficientem ad gnacois macia et opa
 com intelligens collid et matras gemet
 ma sic formacois dicit aliud aut destellus
 obiat no magin e momenta Stelle em
 hnt dntes quos et dntes excellentes
 et excellentes dntibus alij impedunt
 dntes pcutares mltres et opant p d
 gra sed nos loquim de dntes q pcutari
 non vlt opantia nec id dnt q m nullo
 mo genacois sic pcutari et em pcutari
 pcut matras ma e forma p aptitudme et
 mcoacois sed no p efficiendi pcutare Sic
 igit dntes de spermato dntem q pcuta
 maie est pcut opator et artifice Sperma
 aut forme pcut opant e et pcut artifa
 atid per se opant inducit forma pcut arti
 q hie mscipio ita sperma maie semp mte
 dit inducere formam pcut forme maie que
 e mscipio pcut quod si forma femine inducat
 et hoc pcuter aliquod impedimentu ma
 tie et non de intencoe nate opant et
 id mscipio femina inducat p mcentos huius
 nate sed p occasione matie pcuter quod azo
 dicit scia e naltiter mas occasionatq se
 dmn nltos dntes qnti m maud uel paralys
 r mltro e per occasione alicy pntipus de
 fitientis Erat aut auetema hie errare
 mcolleabili qm dicit q pcut sperma maie
 copatouid maie ita sperma scia copato
 rid femine et quis sit pcuter mcentos
 nate quo ad sperma vni no tamen fiat p
 ter mcentos illius ne q e m spermate mul
 cis et hoc aie absurdid e et e pcutm ga
 lien mcentos dicit In spermate em scia
 no e mcentos pcut loquid q mcentos p
 cut qd pcutit finem opi et hoc e effia
 ens et non matras et m spermate scia
 e appetitus et no e appetitus nisi et pcuta
 Et appetitus spermatis scia e ad formam
 masculi r ad formam femine et id dicit
 plato m pcuta mcoacois formaz pcuti
 ti matras omes et m pcuta feminas hnt

intelligens pcuta mcoacois e ca q finem
 mcentos opant ne et scia illa et mcentos
 q e per occasiois pcutipus defiaent m matras
 Sed ad na pcutari pcutipus semper ut
 dicit e m dntes mcentos formam masculi et
 alij sic defiaent mltis pcutipus matras ca
 na q ad est ordms vni hnt eugaz admcluz
 quod op ipis scia possit q na e vltis pcutell
 et orbibus et m dntibus pcuta dicit mcluz
 quod e pcut et hoc e forma femine q no dat
 ad gnacois sed mgnacois aduitorid pcut
 matras non em pcuter formam pcutm pcutadiu
 torid e naltis forme quod hie m hnt q simt
 r na hoc aie m dntes et ipa pcutare pcuta
 qm sperma maie mltiplicat e pcutu calidid
 valde pcutosid et glandulosid Sperma aut
 femine liquidid aqued et mltis pcutosid et
 magis fustid et pcuta quide sperma maie p
 vngam aut vas suie canales quosda et ap
 plicat se mltis m hnt q gnant sibi pcuta ad
 gluciend ipm aut pcutit sua aut m ipso
 opcuti tangant a pcutate et ideo conficant
 se tangit pcutos et pcutos qm sciant
 hnter aut et scia gnant sibi pcuta scie
 suid pcuta m mltis pcuta ut mltis opcutu
 sperma vult opcutu aut sperma sine dnt
 descendit acapite pcutual venas qd spermatis
 cas vscant et simt pcuta aures r mltis m
 mltis m supra pcuta quosda caput et colli
 et de m dnt pcutit ad venas et de dntes
 coitus pcutit m mltis et deinde pcutit
 ad vngam canalem et hnt pcutid dnt
 quia quibusda vntatis m bello usq ad ab
 sponem hnt venas ab accidit pcutit
 et amplius no pcuta pcutu Galienus
 aut dnt se nltis vntid ho pcut vntid
 q dnt opcutas sed pcutabim de hac scia
 q pcut e q sperma quod e pcutu r dnt
 formis opcutit opcutu mltis sed max
 ime acapite et forte ead mltis accipit
 decoctis et fer mltis ad ho q pcutat
 ruz et q mltis pcuta vntis aie nobilitate
 pcutipus pcutem aut mltis pcutu descen
 dit et attrahit a pcutis sicut pcutus
 aventosa attrahit et mltis pcutulo albat
 et accipit digestione ca vntis formandi q
 e acorde et hnt e pcutu ad gnacois pcut
 et mltis dntem q aut ab omibus m
 bris opcutit pcutid e q pcutentid
 hnt totid corpis formandi et m mltis

atilibus videmus deficere membrum nato
quod deficit inquantum et in firmum
membrum in nato quod in firmum inquantum
bus videtur tamen velle quod semen facit
non hinc sperma et ego hoc puto verum
sed de hoc insequitur inquantum Complexio
lones enim dicitur accidit semper tam sim-
plices quod complexio est enim sperma calidum
sperma frigidum et sperma humidum et pe-
na per se semper complexio est una simpliciter
qualitatis et signa quidem spermatis calidi
appetitus magis venari in lingua et pelle
testiculorum et grossitudo et appetitus ipsius
et quod cito oritur pili super inguinem et per appi-
pili et multum crassi. In colore tamen per
~~inguiem et per appi~~ melius cognoscitur
si parum capiat et videatur si est aliquantulum
turbidum et odoriferum est calidum. Contraria
autem horum signorum sunt signa complexionis
frigide in spermate omnia autem. Si autem de-
bilis et mollis sit erectio virge et sperma
subtile et multum signum est quod sperma est complexio
ionis humide. Contraria autem horum et quod e-
greditur sperma filiosum sunt signa complexionis
sicet in spermate. Complexionis quod parte ex
dualibus qualitatibus in spermate per calida
et sicca calida et sicca humida frigida et
humida frigida et sicca. Signa vero calide
et sicca sunt quod sperma est multum spissum
subtile et quod desideratur coitus in qualibet
ferme potentia et quod frequenter impugnat in
quibus coit et quod plurimum generat filios
et quod desideratur coitus est valde vehementer
et velociter coitus et virge erectio fortis
et vigoris magni et quod aliquando sit impotens
ad emittendum mearum licet viget vir-
ga. Si autem superflua sit et excedens calidi-
tas et siccatas in potentia libidine ad appeti-
tum semine emittit parum aque quod non est
sperma et quod pili sunt super anchas et in
inguine spissi et licet sit ad caliditate tamen
calor per pellicem humidum ad loca membrorum
dictorum. Signa autem complexionis calide et hu-
ide sunt quod est plura spermata quod calida et
sicca sed paucorum pilorum et quod in humido non
est calidum acutum facies similes et hoc sper-
ma non adeo frequenter impugnat et diu
coit aliqua emittit sed plus habet virtutem ad
frequenter coendum quod calidus et sicus licet
non habeat tantam libidine nec adeo rigida

erectio et ledit coitu superfluo et ledit
causa abstergentia multa totius sed causa legi-
onis in multo coitu et quod semper emittit
non facit calidus et sicus. Est enim hoc tal
frequenter pollucis et velox ex leuibus
causis. Signa vero complexionis frigide
et humidi spermatis sunt leuitas inguinis et
pignus desiderium coendi et tenuitas sper-
matis secundum substantiam et paucitas impugnetio-
um et tarditas ortus pilorum et paucitas corporis
et huius alia frigide autem et sicet complexio
in spermate signa sunt crassitudo spermatis
et paucitas ipsius. Et ut breviter dicatur
ad contraria sanguinis calide et humide complexio-
nis signa sunt frigida sicet complexio
hereditaria de humore spermatis hinc dicta suffi-
ciant quod ad hoc sepius oportet tractare
decedit in per aialium naturalium
**Capitulum nonum de natura et dispositione humidi-
tatis lactee**

De hoc dicendum est de generatione
lactis et in antehitis quidem
est qualiter sanguis delegatus
mamillis decalbat ad partem lactis sed nunc
addimus qualiter lac est generatus in membris
quod accipere potest accipere naturam et tenellum
aial co quod ipsum inter omnia similia est sanguis
mestruus quod nutritus est natura et in mittere
et similia est humori spermatis ex quo prius est
formatus habet eandem naturam et partem
singulari ipsa mamilla quod lactis est inter ita
quod coit et in partem hanc quod in mittere papula
mamille in ob partem valet contra omnia
nocumenta quod partem accide partem per sepius ho-
fiat et mulgere lac in corpore et facit
eius valet ad rectam figure membrorum di-
sponit. Tunc autem lac quod natura parat in mittere
mentem prius naturalibus est in mamillis
Mamille autem sunt in partem diuina per
naturali mittere mittere pro generat aial et
extra per generat omnia emittit ipsum
Mamillas autem habet omnia aial et similia
aialia quadrupedia pilosa pilos autem habet
homo et equus et huius quod uel in parte
uel in toto pilosa sunt ad hunc autem et
maxima magna mamillas habet per hanc
na sunt genus quod et delfinorum et id
quod vocatur balen de quo in partem plura
est dicta. Ista enim omnia habent lac et ma-
millas. Aialia autem auana nec lac

hnt nec mamillas ut pisces et aues et
 vermes multi Et quoda quadrupedia no
 pilosa pcut lacerta et cocodrilloz genero
 et stallo pdm suu genus amplius aut
 omi lacte aialis e aquositas tenuis et ps
 alia grossa et trossis que vocat cascus
 Et aquositas quide e mco ut curis possit
 per mebra q mitit Grossitas aut est
 ppter sube mumentid Qnto aut lac suu
 spissus tanto est eop eo cascarez adhuc
 aut dicit e lacte pdm dicit aialud lac hnt
 qm lac aialis q antibus caret denalibus
 m supia mandibula coagulat calido et
 pto coagulaco q sepat cascus a sero lac
 vero hntas dentes motraq mandibula n
 coagulat tali coagulaco ppter subtilita
 tem ipsius et tenuitatem licet forte ely
 et et m pisset pcut diximz m libro me
 tteozz Vbi distinximz m coagulabilia
 et eol elyabilia Et pcut p hie lac i aia
 libusqz p eop se hie pmguedo adipid
 ipoz qm hntas dentes motraq mand
 bula pmguedo quid constat frigidu pdm
 coagulat sed carenciu dentibz m supia
 mandibula pmguedo coagulat frigidu
 pdm dicit fara mduaco amplius aut
 eoz q dentes supius et m flus hnt e
 lac tenue et dulce et aptu ad potand
 magis q ad nutend Nter omia aut h
 aialia lac cameli e comissimud repada
 lioz aialud et mtennitace p pmiu qn
 e lac aque et post illud lac asine et id
 q simper dat ut humectet eos q no e
 tanta cascaio eius q nocet possit Et
 quoda hnt barbaroz lac aque mulget
 et sub sole stare faciut donec residat
 pssid ipud et deinde panut mozz q obu
 lat sicut pccra et quod elyatu e bibud
 et e eis gens potus sed dilatant mltu
 mebra eoz copoz illo maxime illi qui
 no sint m gemo motu et exercias et
 tali potu qn eoz cartari et tomam
 et prutem et alij sunt mti eis barbari
 lac vero vacce est pssius mter lac aia
 lud carenciu dentibz supiolibus et max
 lac vacce babali et cascus eius e valde
 trossis et duru lac aut no est coagula
 bile p frigus p trossitatem q e mipo

pdm frigore coopimit et tuc at aquos
 tatis coopimit abeo et residu m pssianu
 et residet m fundo et fit grossu per igne
 ud no mcrassat sed coagulat pcut oia
 trossia coagulant calido sero ignito amp
 aut lac ut mltu no e mag aialud n m
 pregnaco nec stia gnatur mncipio tpg
 nacois sed m fine ad qplecus e ptus et san
 guis mctaus qui atar hobar ad stam pto
 redimat ad mamillas Qd aut magis gnur
 somato et perfecto partu lac somu quod e
 vntid partu mctill oio valet eoz q
 sanosim ad mctill oio aptu m ut effim
 dat qm ipm e purgamtu p pssiantu
 q sint m mte et vomis et mamillis et
 adeo rputat sanosid et m mduu et max
 me m hys q somu edue fetus p pucepe
 Similit aut lac valde rmoat apul m
 e tenue q ia nobilius descendit i libi
 dmem ad mte que dependat qceptu
 et sanguis mctaus redit ad vias con
 suctas Mediu aut lac mter h duo tpa
 e gens et bonu munoquoqz aiali pdm
 suu genus Sali aut e eoz mltu die
 iumis matribus lac tenue m e i mltu
 gulosu indigestu Et lac quod i mane
 pmo venit ad mamillas est q purgamtu
 ppter quod peita m lactandi arte papuit
 pmo mac mulgere magna ptem lact
 nutices et tuc dop de residuo lactare
 m fantes et did lactant pcciput moui
 m fantes ad cantu muscu pcut solent
 m fantes mctaus moui ai v neuis can
 tibz mulioz Motus aut amaro debz
 e laus et cantu suavis q musica fa
 cit ad ad gaudiu et leuitate pps rea
 pere nutmentu Motus aut exatati
 talorem et virtute digestiu q m mfa
 tibz mltu e m mersa hudo et qua
 mltu dat lac m mte sufficit m die bis
 uel ter lactat m fantes ppter debiles
 vntes ipoz et si p pssue plulius vnt
 bus lactant mctur tussis et reple
 eos Aliquoties aut fac hntitaz que
 non impregnant forte hebnt aliquid lac
 tis i mamillis et pccapue vntes q
 duu acyru ab p mctur qm nullus sub
 tilis sanguis redimat aliqm ad mamillas
 q m vntibus mltu coytu effluit per

conat Et id papie aspicat, medias
q' mures no coant dit lactant i' fan
qm si cocant subtilius sbe lactis sepat
ad coant et mter pueri grossi alimento
lact et mgeni femie ead no m'pna
te alias hnt lac i' mamillis q' herbis
quas q' medue Et hoc raro accidit q' co
femie p'cesserit metate et sic ve
tule alias lac i' mamillis hnt Et hoc
q' tingit q' desmit eis fia m'pna q'
redundancia sanguis m'pna ad ma
millas Unde mvenit aliqui ubera
eas plena sanguie et putrefie aliq'
co sanguie corrupto in libalibus carid
lac aut amamillis maerid coire con
suevit q' du' fugit Et si na m'pna
tempus lactacois usq' ad aliquam indu
raconem m'pna in fanas Et h' t'ren
nid ee consuevit in in fanabus homi
q' p' t'entacem q' p'lonis huanc
In alijs aialibus duriora corpora hnt
bus acior fit ab lactaco Et in tenuio
co in i' fanabus homi formant dentes
ad plidiorum alium duidend' ad huc
aut dueritas regionid maerit et pa
sius multid facit ad lact' dueritate
qm in quibusda' regionibz no expectat
capras m'pna sed q'ficant mamil
le eas p'mo ad vicia co'pca q' p'mit
ubera et coit p'mo sanguis p'ca fan
es et tuc co'pmit lac bonid no p'us
illo quod e' in ubibus eas q' m'pna
te fierit Et ego vidi hoc face m'pna
milies in suis p'p'is ubibus Et erat
quoda' vidue et quoda' virgines et
decom' ubibus co'pmit lac habundat
ut m'pna aut nullid e' lac i' ma
millis maerid q'ius forte m'pna
huidors vno' q' labas hnt carnes
et vntu' abis lactificis aliq' aliquid
lact' mvenit accidit aliq' m'pna
ianors m'pna q' t'omari auicena
vocat q' caper fuit mvenit qui m'pna
vngane duo hnt addicantia in amillia
co'pmit canficat dicto mo co'pna
lac e' q' factu' e' unus capus Et hnt
caper ad capra coiens genuit filid
hyrad qui filid hnt patri mamillia
iuxta vngam et co'pna e' lac sicut

caprae ex quo factus e' etiam caseus Et
sicut dicitur etiam auripice in sacrificijs
et opus diuinites h' h' p'na futuro
no em fieret m'pna per magna stellaz sup
hitaco' illa mutaco' q' multa mutaco' p'et
lax hitacois et hitancu' p'nat transmu
taco' sicut id quod narizat iosephus q' m'pna
taco' leg' sacrificio' et ieropolimoz
templo vitula metex mang' offerend' co'pna
a' t'agna In mamillis ead maerid ma
millas hntid co' aliq' mvenit aliquid
lactis sed valde paucid p' co'pna ama
millis co'pna sicut sup' d'vimo Sed
plus attrahit quo plus et plus fuit
co'pna pauc' tamen hoc accidit et raro
accidit amp' aut m'om lacte p'et s'vaz
casei et aquosam e' vntuosa sicut sicut
aliquid quod vocat' buturid et hoc eminet
et sup' natat in lacte coagulaco' lacte
multid m'pna caseid lacte sed m'pna quide
multid et p'na si em p'na non p' m'
pediat vntuosa buturo sa co' q' p'et
quacentes sibi ad modid m'pna et catgo
nars sepat non p'nt amp' aut q' aialia
multid hnt lac ita q' habundancia est
q' indigent ad fectid nutendid et q'
q' d'vicens ut p' maerit casei et p'pue
p' lacte habundat aut capra et vac
ta lac aut que et asine et cameli et
milies no q' d'vicens ad caseos faciendo
p'pue tame' lac aialis q' multas et
d'vinctas habet mamillas p' m' longi
tudinem vntu' m'pna ead maerit
caseos Caseus aut qui fit ab q' h' g'nt
lact' vacce ad lac capre s'vaz qualis q' p'
dicit co' q' lac capre p'na est q' lac
vacce et m'pna facit caseid m'pna
aut aialid lac no e' q' ens ad caseid
et p'pue lac aialis hnt multas ma
millas sicut d'vimo amplius aut p'nt
multa coagulaco' p'na boquibus lac co
agulat' Coagulat' em co'co q' vocat'
coagulat' et ex lacte fiant lac no fiant
in lana capi' et congregat' Et p'ca
q' ad lana cu' lacte parte in lac t'atid
abluit et sic lac coagulat' Ex p'na
etiam est anobis q' p'et herbe q' acu
tos h' aculeos et in ag' crepit et

et maled et hie florum rubrad q ai ma-
 turatur in lanugie qitit volante i aere
 coicatus et ad lacte distempatq et lac
 in fufus lac coagulat qd aut qd vacat
 coagulat no movent msi mventribz su-
 genat utene nacois qm stomacho cozo
 q vfa sint alio cibo ia altatus e tnd
 lactes Et ideo lac quod p9 calos abos re-
 cipit non adeo fermentat pait stoachy
 coz que no sut vfa msi lacte ad huc
 aut mventribus coz q no rumant vao
 movent qm rumancia spiffus hnt lac
 et mag9 qsuat fermentacoem stomachi
 q no rumancia Inter alia aut nota
 nobis q dentes hnt mventribz madibula
 no est usq hodie in vencia coagulat
 msi in lepore tantu Coagulat aut quo
 fuit vcausius co et melius et efficaciq
 ad coaguland dums no sit putrid q
 sua virtus effiat acuat quib apm fuit
 hcaus dums in sbd sit consuaco qm me-
 dia aut valet contra fluxid qui est
 co causa humida et pccapue coagulat
 tepois et cerui amplius aut multaco
 lactis et habundancia coitibus attendi
 cas quaz pna e lac aialis in spe qua
 qm huda aialis habundanciais p lacte
 q pcca ce in cad specie al magni copis
 habundanciais he lac q aial pua et
 pccu et hcc e pda ca za aut e papua
 et lactifera qm in effeo p vacce pue
 aquibus came maled coitribit lac pas-
 tid lactifera qui ibi hab mdat qm terra
 aut aut que vocat arabice ambaroz
 sine vacce magne que sut valde magm
 cozpis aquibus valde multu de lacte ex-
 trahit Et talis est dispositio vacceps in sti-
 pa holandia et selandia apud nos ptra
 hndicatem pastue in lac alus vacce et
 illaz tiaz sut maximas cozps et fere
 omes varus pellud pellud et plurim lac-
 tis qm hie em cas quolibet vacca tm dat
 delacta quid e masta q pstra vocat
 Et dicit q illeq sunt in ambaroz sut adeo
 magni cozps q d3 mulgenti stare pe-
 dilus erectu ita q no msi caput regi-
 rando declinat aduber vacce Et dicit
 auccema q carnes cad illus tix p max

nm et hys fici Et simile e apud nos in se-
 landia vbi p magne vacce hbi em cad
 p maximi canes et hys fici Et pulli p
 magm illaz tiaz Et sine aial pter affos
 q illis humar e et frigus sut contra p
 habundancia melancolie coz dicit aut
 terra illa ab antijs grecs bardama abarda
 no quoda rege qui pmo vsum lacte in
 terra illa donit dices cad tix illus p
 maxime pter salpugne pasture tempant
 humorem ipas adportz aut ptre q
 quoda pastua lac mimum et papue dia-
 lis rumant pait gram rubad p mela-
 ga vocat quo qude fura vocant Que-
 dam aut lac multiplicat pait orolud
 vacceps lac multiplicat et hba q grece
 vocat qud nos vinam vocaz
 et stit facit lens et semen bauae et ipa
 herba bauae Et multa alia Et h aud
 mag valent q diu florent q plos multipli-
 cat caloz et expicac humorem lacte mu-
 licibus aut dicit vale vber capre et
 ouis et vacce in ipa lacte tuz d ubis
 decoctid et paratid aliud e q exptes
 dicit optimid e abundancia lacte p
 vermes qui terdomes dicit et cocat ne
 lignoz gndit aut cad ver mes tix
 lumbrici vacca simit ad qntate tuz
 vnaaz p9 q coitaci fuerit simiant
 maqua ardei et hoc sepius fiet per
 multos dies Et hoc idem facit si capi-
 ta salpis pipud eluant mag aneti
 et multa alia huius sut valde lactifera
 adrobis no no e qens ouibus co pagg
 nat paratid adhuc aut quoda mpla-
 tuoz papueps lac multiplicat ut
 fabe et lupm q quemut vacce et ca-
 pre Signid aut multiplicaco lacte
 vbi declinatio adm suis ante paratid
 aut inter omia quadrupedia oues papue
 dant lac p longid tempus receptid sue
 qntate ita q lac dant tm qm tm sut
 per octo mses In regione aut q cor-
 ue vocat vacce dant lac per amissa
 tid usq ad septis anni impregnaco et
 paratid dny aut lac mulicis magm
 fustaz melius est et pluris nutmeti

q̄ mulieris albas Sed amicitia in fana ma-
 gis quent lac mulcis q̄ similitor inuenit
 miri sue q̄ lac illius similitor e sanguis
 mēstus quo nutritus e infans in uulua
 mris dū h̄r sit bone ctatis et genas et h̄
 ctas sit q̄ sit supra viginti annos et in
 fra 32 annos amplius aut omē aial h̄r
 sanguinem habet semen somatū sed ho
 p̄cipue e multi sanguis id h̄r h̄r h̄r sp̄
 ma auglibet aialis quod pilosid̄ q̄ v̄b̄
 viscosum et albu Et ideo menat aurodoty
 p̄oceta qui dyot p̄ma nigrosy mauroz
 et ethyopid̄ ce ingrid Quid em̄ ex̄t p̄ma
 de corpore e p̄p̄ Et si aliq̄ macā faat
 extra aialis tenet attenuat et ingrepat
 eo q̄ calor conclusus egredit̄ ex ip̄o qui
 p̄m̄p̄am facit in eo albedine In frigide
 tamē ex̄p̄at nō coagulat sed tenuē sit
 valde et aquosid̄ Calor uō coagulat p̄
 ma et in p̄p̄at p̄cut et lac Et q̄ dū
 stetit in m̄te nō somatū in embone
 ex̄t aliq̄ sp̄p̄ grossid̄ Et fortasse ca
 lore m̄tis ex̄p̄at Signū aut somatū
 p̄p̄ent̄ ad gnand̄ e quod p̄p̄at maq̄
 fund̄ Et ideo menatus e p̄oceta quid̄
 alchysor qui om̄a contraia h̄r p̄p̄dita
 sunt dyot de serē elephante
 Inapit̄ lū q̄ct̄ aialū Cūq̄ ex̄ctat̄ p̄m̄
 e de diuersitate marmoz sanguis nō
 h̄n̄cū Cap̄ p̄m̄ que sit m̄tenas et que
 diuersitas marmoz sanguis nō h̄n̄cū
 et que sit diuersitas malac̄ie et m̄eb̄
 eius

Mam in p̄h̄to libro sufficiet dictū
 est de dyoē m̄tiori et ex̄tiori
 aialis h̄n̄cū sanguis Ex̄ctū
 em̄ s̄n̄o om̄a m̄gnē m̄bra h̄
 aialis tam̄ t̄iora q̄ maoria Et t̄d̄ gen̄
 q̄ quent̄ p̄dm̄ gn̄a aialū gressibilia et
 volaalia et bipedia et quadrupedia Et
 h̄uq̄ quā ctā p̄a si qua sunt calia q̄
 p̄dm̄ vna p̄em̄ aialū aialū quent̄ et
 nō aliq̄ p̄ tractabim̄ ctā de m̄lis h̄uq̄
 aialis cōp̄tilius q̄ hom̄egema grece dicit̄
 tam̄ in manifest̄ ex̄ctōibus q̄ occult̄ in

tridius in hoc aut libro intendim̄ narraē
 dyoē aialis nō h̄n̄cū sanguis p̄dm̄ gen̄
 p̄dm̄ s̄n̄o sit marimū s̄n̄o nō sit mar
 h̄uq̄ Et q̄ de hoc confus̄ inuenit̄ trad
 id̄ ab antiquis p̄dūq̄ ordmare dea
 cois et abbreviare q̄ctū potius p̄mo
 igit̄ dicem̄ om̄es diuersitates q̄ p̄ignē
 aialis sanguis nō h̄n̄cū Et deinde dicem̄
 quā corp̄ q̄ quent̄ eis m̄p̄t̄p̄ando sens̄
 et somnū et anḡlā et maḡulim̄
 tatem et fem̄initate h̄ em̄ p̄m̄
 libid̄ de p̄d̄erant q̄m̄ m̄bra d̄p̄
 et humores nō ex̄ similibus m̄bra
 p̄m̄ap̄is causant̄ cū h̄is q̄ sanguis p̄
 h̄n̄cū p̄mo igit̄ dicem̄ q̄ sanguis nō h̄n̄
 cū sit aut marima aut t̄r̄stria Et p̄
 cipue volancia h̄n̄cū alas m̄branaltes
 sicut apes et muste Marima aut̄ diuid̄
 indecem̄ gn̄a sed tamē antiq̄ nō fecer̄t
 m̄tenas nisi de octo gn̄ibus Et ego i
 causa ex̄p̄m̄cti nauigat̄ et ex̄iens ad
 m̄p̄las et arcias manib̄ colligi decem
 uel v̄ndec̄ gn̄a Quoz p̄m̄ quod p̄fer
 eius est vocat̄ malac̄ie ab antiquis
 Et aut̄ p̄p̄is mollis et m̄ctū d̄uq̄to
 tus q̄p̄at̄ q̄ sub̄ q̄ media e m̄ter car
 nem et cartilaginez p̄at̄ in ant̄h̄p̄ dyo
 m̄q̄ Et e aliq̄ magni corp̄is Sedm̄
 aut̄ est genus quod antiq̄ vocant̄ mal
 lis teste eo q̄ testa eius crescit come
 brana valde molli Et q̄ m̄uuo in
 durat̄ curuabilis e p̄caus q̄ q̄m̄t̄abit
 Et nos hoc vocam̄ gn̄ari nōie tam̄
 Tertū aut̄ genus q̄ antiq̄ vocant̄ dure
 teste eo q̄ m̄q̄ testa eius m̄uenta est
 ex̄ molli m̄brana crescens uel gn̄da
 sed semper e dura et e curuabil̄ sed q̄
 minuibilis et h̄uq̄ vocam̄ gn̄ali nōie
 ostrea chanc̄ilia Quid̄ gn̄ e q̄ tam
 nos q̄ antiq̄ q̄ nōie vocam̄ h̄riūū
 marimū eo q̄ totū p̄m̄p̄ sit hoc gn̄
 aialis et p̄m̄s vocat̄ in motu loco p̄dm̄
 Quid̄ aut̄ gn̄us q̄ tam̄ nos q̄ antiq̄
 malluc̄ vocam̄ q̄ m̄corpore nulla p̄
 pus inuenit̄ h̄r sup̄flua h̄nditatem
 neq̄ vas sup̄fluta et aliaq̄ Septū
 aut̄ gen̄ e quod lignūū vocat̄ q̄ficiūt